

SLOVENSKI

Poročevalec

DRUGA IZDAJA

Izdaja in tiska časopisno-založniško podjetje Slov. poročevalec...

GALEB V JONSKEM MORJU

Na Galebu, 3. dec. (Tanjug.) Ladja Galeb, s katero potuje predsednik Tito na uradni obisk v Etiopijo...

Ladje plovejo v idealnih vremenskih razmerah. S palube Galeba se vidi do daleč obrisi grške obale...

Zivljenje na Galebu poteka normalno. Predsednik Tito je večino dneva prebil pri delu v svoji kabini...

Od Sibenika do etiopskega pristanišča Masaua ima Galeb kakih dva tisoč morskih milj. Če se vreme ne bo obetno poslabšalo...

SPOR MED FAUROM IN MENDES-FRANCEOM

Boj v Parizu se nadaljuje

Nevarnost razcepa med radikali še ni minila - Radikali se vedno bolj nagibajo k socializmu - Glavna politična bitka bo med sredinskimi strankami

Pariz, 3. dec. (AFP) V Franciji bodo splošne volitve 2. januarja 1956. Po določbah francoske ustave...

Spor med predsednikom Faurom in radikalnimi prvaki Mendes-Franceom je stopil v ospredje pozornosti politične javnosti...

uradno začel predvolilno kampanjo v Franciji. Edgara Faurea so izključili iz radikalno socialistične stranke...

Mendes-Francea Express piše, da sedanja koalicijska vlada ni uspela v niti enem izmed nastetih vprašanj...

Francoski radikali se sedaj čedalje bolj obračajo k socializmu in Mendes-France se je danes sešel z njihovim voditeljem Guyen Molletom...

Razpust parlamenta je prvi resni udarec radikalom in socialistom v dosedanjih bitkah za sestavo bodočega parlamenta...

skupnem boju proti reakciji in ustanove ljudsko fronto ter zagotove na volitvah zmago levicarskih sil...

Prva znamenja v sedanjih predvolilnih kampanjih kažejo, da bo glavna politična bitka med sredinskimi strankami...

usmerjena bolj na levo ali na desno.

Francoska javnost pa se prav malo zanima za izid te bitke. Prve ankete v pariških časopisih kažejo, da je veličanska večina volivcev mlačno sprejela sklep o razpustu parlamenta...

Tržaške novice

Trst, 3. dec. (po tel.) Na večerajšnji seji občinskega sveta v Trstu je dr. Dekleva predložil interpelacijo v zvezi z vprašanji, ki zanimajo slovenske solnake na Tržaškem...

Pogajanja z Avstrijo

Spremembe v jugoslovanskem izvozu v Avstrijo - Povečam izvoz industrijskega blaga - Uvoz umetnega gnojila povečam

Beograd, 3. dec. (Tanjug.) Razgovore gospodarskih predstavnikov Jugoslavije in Avstrije, ki so se začeli 1. decembra v okviru skupne komisije, ocenjujejo v beogradskih gospodarskih krogih kot zelo koristne...

pr. valjana kovine. Prtčakujejo, da se bo ta tendenca izražala še naprej, čeprav bo po cenitvi strokovnjakov kmetijsko blago še vedno razvzelo...

V zadnjem času so nastale spremembe tudi v sestavi avstrijskega izvoza v Jugoslavijo. Jugoslovanskemu tržišču ustrezajo mnogi izdelki avstrijske industrije...

skega sodelovanja dan vsi potrebni pogoji. Na dnevnem redu razgovorov so kot po navadi tudi razna tehnična vprašanja...

EGIPTOVSKI TISK O OBISKU LISTI OBŠIRNO POROČAJO O POTOVANJU PREDSEDNIKA TITA, KI GA OCENJUJEJO KOT PRISPEVEK K UTRDITVI MIRU

Kairo, 3. dec. (Tanjug.) Današnji egiptovski časopisi so objavili obširne vesti o potovanju predsednika Tita v Egipt, katerim so dodali fotografije predsednika Tita ob njegovem odhodu iz Sibenika...

del izjave, v katerem je rečeno, da bo ta obisk močno prispeval k razvoju sodelovanja na vseh področjih, pa tudi mednarodnega sodelovanja in utrditvi svetovnega mira...

PROCES NASPROTUJE DUHU USTAVE

Trst, 3. dec. (Po tel.) Ne gre za to, piše današnji Ilavoratore, glasilo italijanske KP na Tržaškem, ali naj bo proces proti Briško-beneške mu odredni v Vidmu ali v kakem drugem mestu v Italiji...

Ilavoratore nadalje poudarja, da je treba braniti odporniško gibanje zlasti se sedaj, ker se je začela v Vidmuški pokrajini proti bivšim partizanom povečana gonja...

O tem bo odločalo kasnejše sodišče v Rimu, piše Ilavoratore, in antifašisti želijo, da bi visoki predstavniki sodišča znali oceniti to vprašanje v duhu italijanske republikanske ustave...

Demanti Foreign Officea London, 3. dec. (AFP.) Sir George Young, vodja oddelka za tisk v Foreign Officeu, je danes izjavil, da je brez elementarne podlage govornica, da bi predsednik britanske vlade A. Eden, ko bo obiskal Združene države Amerike...

Demanti Foreign Officea

ZVEZINE POLFINALNE V LJUBLJANI SAMO ENA ZMAGA V prvem kolu ljubljanskega polfinalnega šahovskega turnirja za državno prvenstvo so bili do prekinitve doseženi naslednji izidi:

Beograd, 3. dec. Z velikimi častmi so danes v Beogradu pokopali pokojnega ljudskega poslanca zvezne ljudske skupščine direktorja Politike Vladislava Ribnikarja.

Elektrogospodarska skupnost Slovenije

Poročilo o stanju dela na rekah in indeks proizvodnje za 2. december 1953. Srednji dnevni dotok v kubičnih metrih na sekundno: Drava, Dravograd 167 (1951: 158), Sava, Mozta 19,5 (1951: 19), Sava, Medvođe 41,2 (1951: 39), Soča, Dopolaj 12,8 (1951: 12,8).

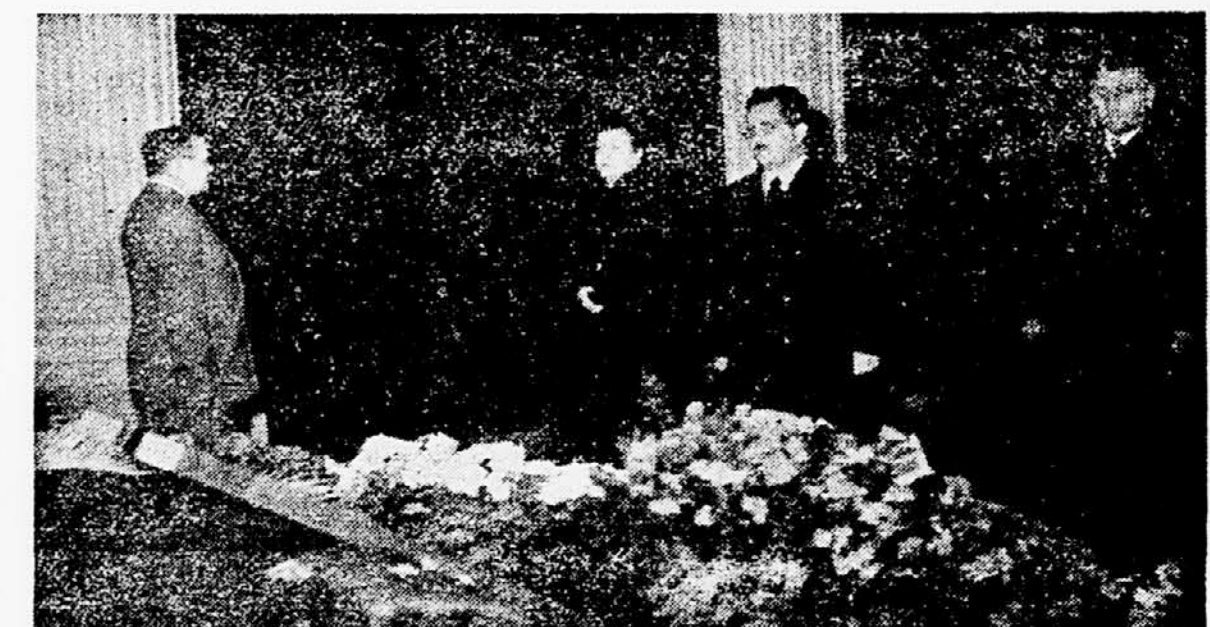
VREME

Vremenska napoved za nedeljo: Toplo sončno vreme z delno oblačnostjo. Zjutraj in dopoldne v nižinah megla ali nizka oblačnost.

podpredsednik zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj, Aleksander Ranković, Rodoljub Colaković, člani zveznega izvršnega sveta, poslanci zvezne ljudske skupščine, člani izvršnega sveta Srbije, ljudski poslanci Srbije, generali JLA, zastopniki mesta Beograda, politični in družbeni organizacij, zastopniki Politike in drugih beogradskih novinarskih kolektivov.

Jare, sinov Slobodana in Darka ter hčera Milice, Ivane in Vladislave - predsednik zvezne ljudske skupščine Moša Pijade, ...

Slovo od Vladimira Ribnikarja

Edvard Kardelj in Aleksander Ranković ob mrliškem odru Vladimira Ribnikarja v Domu kulture 'Pane Djukica' v Beogradu.

je od pokojnega Ribnikarja poslovlil tu predsednik zvezne ljudske skupščine Moša Pijade, ki je v svojem govoru poudaril, da je socialistična Jugoslavija izgubila poštenega in zaslužnega državljanca, neutrudnega delavca za njen napredek, naše novinarstvo enega izmed najbolj uglednih zastopnikov, Zveza komunistov pa zvestega in vdanega člana ter borca.

Pred domom 'Pane Djukica' se je od pokojnega Vladislava Ribnikarja poslovil član zveznega izvršnega sveta Srbije Draža Marković.

Ob spušcanju krste s truplom pokojnega Vladislava Ribnikarja je vojaška godba odigrala posmrtno koracnico, častna četa beogradske garnizije pa je izstrelila častno salvo. Grob Vladislava Ribnikarja so pokopali v nekdanji nekropoli na Novem mestu v Beogradu.

Glede tega pa so v italijanskih strankah, pa tudi v sami vladni koaliciji, zelo različna mnenja. Vodilni katoliški krog pod vodstvom Fanfanija so ob podpori Vatikana med zahodnoevropskimi katoliškimi strankami že začeli poskuse za obnovo in pospeševanje procesa integracije male katoliške Evrope.

Zahteve Istiklala

Marok naj bi postal popolnoma neodvisen - Položaj v Maroku še vedno vzbuja zaskrbljenost - Boji se nadaljujejo z nezmanjšano srditostjo

Paris, 3. dec. (Tanjug.) Največja maroška nacionalistična stranka Istiklal je vnovič zahtevala popolno neodvisnost Maroka. Ta največji severnoafriški protektorat naj bi razglasila za ustavno monarhijo, ki bi imela svobodno izvoljeno skupščino, reprezentativno vlado, svojo vojsko in diplomatsko službo...

Si Bekaja glede razdelitve ministrskih resorov v bodoči vladi.

Splošni položaj v Maroku še vedno vzbuja zaskrbljenost. Ostre borbe na severu države se nadaljujejo z nezmanjšano srditostjo. Na bojišču, ki se je razširilo na 160 kilometrov, sodeluje v bojih 20.000 maroških nacionalistov in francoskih vojakov. Izgube na obeh straneh so precejšnje.

Novi francoski generalni rezident Andre Dubois je sedaj na inspekciskem potovanju po ožroženem področju. V Parizu trdijo, da dobivajo nacionalisti podporo iz španskega dela Maroka, in izražajo mnenje, da bi hotela madriška vlada z razširitvijo vojaškega spopada onemogočiti reforme v španskem delu Maroka.

Plebiscit v Sudanu

V mednarodni komisiji za nadzorstvo nad plebiscitom tudi Jugoslavija

Kairo, 3. dec. (AFP) Zastopniki Velike Britanije in Egipta so danes podpisali sporazum o izvedbi plebiscita v Sudanu, na katerem bo sudanski narod odločil, če bo Sudan postal neodvisna država, ali pa bo sklenil nekako unijo z Egiptom.

vsake tri tedne. Določiti bo moral vrhovnega poveljnika sudanskih oboroženih sil in nadzorovati delo vseh tujih zastopnikov v Sudanu, da bi tako preprečila

Sporazum, ki so ga podpisali v egiptovskem ministrstvu za zunanje zadeve, je pravzaprav sprememljivi anglo-egiptovski sporazum iz leta 1953. Novi sporazum odobrava plebiscit, medtem ko so bile po sporazumu iz leta 1953 določene splošne volitve v ustavodajno skupščino, ki bi imela nalogo odločiti o tem, če se bo Sudan združil z Egiptom, ali pa se bo opredelil za popolno neodvisnost.

Britanija in Egipt sta se sporazumela, da bo skrbela za nadzorstvo nad plebiscitom mednarodna komisija, sestavljena iz zastopnikov Švedske, Norveške, Poljske, Švice, Jugoslavije, Indije in Pakistana. Sestajala se bo

CLARA LUCE PRI GRONCHIJU

ITALIJA SE POTEGUJE ZA MALO KATOLIŠKO EVROPO.

Rim, 3. dec. (Tanjug.) Predsednik italijanske republike Gronchi je danes sprejel ameriško veleposlanico v Rimu go. Luce. Zvedelo se je, da sta govorila o obisku predsednika Gronchija v ZDA, ki naj bi bil marca prihodnje leto. Go. Luce je razen tega obvestila Gronchija o politični smeri, ki jo namerava zavzeti ameriška vlada po ženevski konferenci. Za Italijo je zlasti važno, da namestila ameriška vlada v prihodnosti spodbujati in podpirati italijanske korake v Zahodni Evropi. Njeni koraki naj bi bili namenjeni evropski integraciji, v kateri naj bi se nadaljeval razvoj, ki so ga pretrgali neuspehi evropske obrambne skupnosti.

Tajni razgovori

med Veliko Britanijo in Grčijo o Cipru - Britanska vlada baje priznala pravico do samoodločbe

London, 3. dec. (Tanjug.) Velika Britanija je imela v zadnjih dneh po svojih zastopnikih tajne razgovore s predstavniki grške vlade za rešitev

sleherno zunanje vmešavanje v svobodno glasovanje.

Ko bo objavljen izid plebiscita in volitev za ustavodajno skupščino, bosta imela Velika Britanija in Egipt posvetovanje z zastopniki sudanskega parlamenta in sklenila vse, kar bo potrebno, da bo dokončno ukinjen britansko-egiptovski kondominij nad Sudanom.

CLARA LUCE PRI GRONCHIJU

ITALIJA SE POTEGUJE ZA MALO KATOLIŠKO EVROPO.

skih strankah, pa tudi v sami vladni koaliciji, zelo različna mnenja. Vodilni katoliški krog pod vodstvom Fanfanija so ob podpori Vatikana med zahodnoevropskimi katoliškimi strankami že začeli poskuse za obnovo in pospeševanje procesa integracije male katoliške Evrope. Pri tem so zadeli ob določen odpor naprednih levicarskih sil v krščanski demokratični stranki in drugih meščanskih strankah, ki so mnenja, da bi ta prizadevanja lahko zavrla popuščanje mednarodne napetosti in sporazumevanja med Vzhodom in Zahodom. Enak odpor proti temu je tudi v Segnjevici vladi, kjer se nekateri ministri zavzemajo za boljše odnose med ministrskim svetom in levimi strankami.

ciprskega vprašanja. Uradni krogi v Londonu nočejo ničesar povedati o razgovorih, ker menijo, da je bolje, če javnost za sedaj o tem ni obveščena. Kakor pa piše današnji Times iz Aten, so na razgovorih nekoliko napredovali. Britanska vlada je baje sprejela zahtevo, da dobi ciprsko prebivalstvo pravico do samoodločbe, ni pa še povedala, kdaj bo moglo izkoristiti to svojo pravico. London je predlagal, da bi ta dan določili na razgovorih zastopnikov izvoljene skupščine Cipra in britanske vlade. Grčija se s tem nivo strinja, vendar pa se razgovori o tem še nadaljujejo.

Pričakujejo, da bo britanski minister za kolonije Lennox-Boyd med debato o Cipru, ki se bo začela v ponedeljek v Spodnjem domu, bolj osvetlil potek in uspehe dosedanjih razgovorov med Atenami in Londonom na eni ter guvernerjem Cipra Johnom Hardingom in vodjem ciprskega gibanja za priključitev Cipra Grčiji nadškofof Makariosom na drugi strani.

Razdelilno električno omrežje je preveč preobremenjeno

V povojnih letih je bil napredek v proizvodnji električne energije znan napredek. Konec letošnjega leta bodo naše elektrarne proizvedle približno 10 milijard kWh električne energije kot leta 1946. To je za 50 odstotkov večji prirastek, kot bi bilo to običajno drugje v svetu.

Zgradili smo novo 110.000 voltno omrežje, ki povezuje vse velike elektrarne, velike potrošnike in napajalna mesta z razdelilnim omrežjem. V Sloveniji bosta že konec letošnjega leta ali v začetku prihodnjega leta ali v prvi fazi dograjena vodna elektrarna Vuhred z dvema strojema ter termoelektrarna Šoštanj z dvema strojema. Povečana bo tudi termoelektrarna Trbovlje s tretjim strojem. Skupno bo to znašalo 125 megavator. Letna zmogljivost novih strojev bo okrog 400 do 500 milijonov kilovatih ur. Energije za vse potrošnike v Sloveniji bodo torej dovolj, vsaj za krajši čas, ker bi čez kakih dve leti električne energije lahko svet pričelo primanjkovati zaradi povečanja potrebnosti na Hrvaškem in zaradi porabe ostalih velikih potrošnikov. Sicer pa je stanje v prihodnosti odvisno seveda od gradnje novih elektrarn v Sloveniji in Hrvaški. Ni še znano, katero elektrarno bomo pričeli najprej graditi, potrebno pa bi bilo pričeti vsaj z eno izmed elektrarn: Ožbolk, Brestanica, Lobnica ali pa z razširjenim šoštanjskim elektrarnam. Jasno je, da bo treba kljub zmanjšaniemu temu gradnje industrije še nadalje graditi nove vire električne energije, ker so potrebne kapacitete industrije večje kot proizvodne možnosti elektrarnogospodarstva. V pričetku prihodnjega leta bo pred vrati naših mest, trgov in vasi precej več električne energije kot doslej. Vprašanje je le, če bo električna energija zaradi preobremenjenega razdelilnega električnega omrežja mogla do potrošnikov.

Pravilna frekvenca mora biti prava frekvenca strojev (50 perit od na sekundo), količina električne energije mora biti dovolj na mestu potrošnika mora imeti električni tok ustrežno napetost, dobava energije pa mora biti tudi neprekinjena.

Pravilna frekvenca strojev je odvisna od proizvodnih virov, kar zahteva zadostno gradnjo novih elektrarn ter dobro vzdrževanje obstoječih naprav za proizvodno električne energije. Zadostna količina ter ustrezna napetost sta tudi odvisni od proizvodnih virov, vendar je žal pri nas vsak dan večja obremenjenost električnega razdelilnega omrežja zaradi omejenosti plašnja električne energije. Omrežje je postalo preobremenjeno. Zaradi tega so električni vodniki in transformatorji preobremenjeni, izgube so ogromne. Napetost je prenizka in zato je delo z motorji marsikje nemogoče, isto je s kuhanjem in grejenjem, pa tudi luč gori slabo. Vredno je omeniti, da je napetost v glavnem 110 kilovoltovno omrežje povsem normalna in da pride do prenizke napetosti pri potrošnikih le zaradi preobremenjenega razdelilnega omrežja.

Naprekinjenosti dobave energije ni mogoče doseči, dokler so naprave v razdelilnem omrežju preobremenjene. Preobremenitve povzročajo pregrevanje varovalk v nizkonapetostnem in v visokonapetostnem omrežju. Ustrezni varovalki je na trgu le malo in zato največkrat najdemo varovalke premočene celo v visokonapetostnem omrežju, to pa povzroča nevarne prekinitve pri dobavi električne energije.

Potrebno je priznati, da obravnava z našim omrežjem je potrebna nekaj pomisli. Mednarodne izkušnje govore, da se delo stroški elektrifikacije v tri tretjine. Prva tretjina je potrebna za gradnjo elektrarn, druga tretjina za razdelilno in napajalno električno omrežje. Z velikimi naporji smo doslej vlagali sredstva v prvi dve tretjini elektrifikacije. Za vse naenkrat ni bilo dovolj sredstev in tudi industrije nismo imeli, ki bi lahko izdelovala v zadostnih količinah vse potrebščine. Za gradnjo elektrarn in za glavno prenosno omrežje smo porabili 30 do 40 milijard dinarjev. V naslednjih letih pa bi bilo treba vložiti v razdelilno mrežo 15 do 20 milijard sredstev, da bi lahko dosegli harmonično ravnotežje med tehničnimi napravami.

Elektrifikacija mora vedno zadostiti širim glavnim zahtevam kvalitativne dobave električne energije. Gre predvsem za ovojni papir ter za razne brezlesne, težko propustne ter masne papirje. Omenjeni uvoz papirja se nanasa na prvo četrtletje prihodnjega leta. M. B.

Tovarna tokovodnikov in kablov v Svetozarevu bi nujno morala priti obratovani s polno zmogljivostjo. Zdej delajo le z 20 odstotno zmogljivostjo, ker nimajo na razpolago dovolj bakra. Pa tudi vseh strojev še nimajo montiranih. Vse tovarne bi v splošnem morale znižati cene. Zadnji čas so uveljavili nenavadno prakso, da prodajajo svoje izdelke v inozemstvo pod ceno — zaradi pridobitve trga — finančno izgubo pa krijejo, kot kaže, na ta način, da zvišujejo cene doma prodanim izdelkom.

Tudi finančna sredstva za povečanje omrežja bo potrebno nekeje dobiti. Elektrogospodarstvo iz svojih amortizacijskih sredstev električnega omrežja ne bo moglo povečati, saj je amortizacija namenjena za vzdrževanje ter obnovo obstoječega omrežja. Drugih sredstev za smotno povečevanje omrežja za zdaj ni. Sedanja prodajna cena za kilovatro uro električne toka tudi ne dopušča povečanja omrežja. V interesu vsakega gospodarstva je, da bi odpravili sedanje neskladno stanje ter določili primerna sredstva za povečanje lokalnega električnega omrežja, da bo mogoče porabiti energijo, ki bo v kratkem v zadostnih količinah na razpolago pred vrati naših mest, trgov in vasi. Zaradi mnogih razlogov bo potrebno spremeniti in izboljšati sedanje stanje električnega omrežja. To zahtevajo požarna varnost, zmanjšanje zastojev in industriji in obrti, izboljšanje zdravja, itd. Ing. R. S.

Spominška plošča padlim borcem v Ptuju
Ptuj, 3. dec. Na prečelnju uprave ptujskih zapovor se od 29. novembra t. l. blešči lepa marmornata plošča s posvetilom mestnega odbora Zveze borcev Ptuj v spomin na heroja Jožeta Lačka in druge zapornike, ki so jih med vojno fašistični krvniki v teh zaporih do smrti pobili. Plošča je bila odkrita na Dan republike.

Uvoz papirja za široko potrošnjo
Zagreb, 3. decembra. Povpraševanje po papirju je zlasti v široki potrošnji zelo veliko. Zmogljivosti naših tovarn so premajhne, nekaterih vrst papirja pa tudi še ne izdelujemo in smo zato navezani na uvoz. Da bi v prihodnjem letu izboljšali situacijo s papirjem so se dni odobrili 48 milijonov deviznih dinarjev za nabavo raznih vrst papirja za široko potrošnjo. Gre predvsem za ovojni papir ter za razne brezlesne, težko propustne ter masne papirje. Omenjeni uvoz papirja se nanasa na prvo četrtletje prihodnjega leta. M. B.

110 milijonov za uvoz semen
Beograd, 3. dec. Zveza kmetijskih zbornic Jugoslavije bo odsej posvečala posebno pozornost proizvodnji semen žita in drugih kmetijskih kultur, ker je mnenja, da je to eden izmed zelo pomembnih dejavnikov za napredek kmetijske proizvodnje. V ta namen bo pri Zvezi ustanovljena sekcija za semenarstvo, ki bo sodelovala s državnimi kmetijskimi posevci in zadržnimi organizacijami. Razen tega bo v prvih nekaj letih pripravila načrte za pridelavo semen za vsa država.

Tržna inšpekcija zasavskega okraja uspešno dela
Tržna inšpekcija zasavskega okraja je zadnje čase posvetila več pozornosti poslovanju socialističnih gostišč, ki poslujejo z izjubo ali pa kljub najvišjim cenam ustvarjajo neznatne dobičke. Pri pregledih je ugotovila, da socialistična gostišča ne poslujejo tako uspešno kot zasebna prodajna mesta, ker so v njih ljudje, ki na gostišče, v katerem so zaposleni, ne gledajo kot na družbeno gostišče, temveč kot na nekaj, za česar je treba izveliči čim več koristi zase. Neko gostišče v Brezčah, ki je sicer izkazovalo neznatne dobičke in nobenega primanklija, je dejansko imelo več sto risov dinarjev primanklija. V nekem drugem gostišču je poslovodja prodal žganje in vino za svoj račun. Jasno je, da gostišče ne more uspešno poslovati, če si poslovodja prizadeva, kako bi sam čim več zaslužil, medtem ko mu je razvoj socialističnega gostišča deveta brigada. Tudi pregled v Mokricah je pokazal, da gostišče lahko uspešno posluje kadar gre za osebne koristi.

Popis prebivalcev v Ljubljani

V dnevi od 13. do 15. decembra tega leta bo v našem mestu registracija prebivalstva. Ker bo ob tej priložnosti marsikdo vprašal, kakšna akcija bo to, kolikšna osemnize bo zajela, čemu je potrebna, kako bo potekala, kdo jo bo izvedel in podobno, bomo odgovorili na nekaj takih vprašanj.

Namen registracije je zbrati podatke o številu prebivalcev in gospodinjstev ter s temi podatki nastaviti register stalnega prebivalstva. Registracija bo zajela prebivalstvo v občinah Bežigrad, Center, Moste, Siška ter v delu občine Vič in Rudnik — kratko rečeno, zajame se ozemlje bivšega MLO Ljubljane.

razce po posameznih gospodinjstvih. Obenem bodo dala tudi ustna in pismena navodila za izpolnjevanje obrazcev. Starešina gospodinjstva ali kakšen drug član bo izpolnil prejeete obrazce po stanju opolnosti med 15. in 16. decembrom. Pooblaščen oseb bo nato v dnevi 16., 17. in 18. decembra obrazce pobrala. Ob tej priložnosti bo prekontrolirala obrazce. V primerih, ko starešina gospodinjstva ali kakšen drug član tega ne more storiti, naj vsaj pripravi odgovore na posamezna vprašanja obrazca, tako da jih bo osebna lahko hitro vpisala v registracijske obrazce.

Namen te akcije je, kot omenjeno, sestava registra stalnega prebivalstva v omenjenih občinah. Občinam je tak register vsak čas potreben pri opravljanju izvršilnih in upravnih funkcij, ki spadajo po zakonih in predpisih višjih državnih organov v delovne področje občin. Res je sicer, da mnogi podatki, ki se bodo v registraciji zbirali, — že obstoje, vendar pa je treba vedeti, da so raztreseni pri raznih institucijah, ki jih vsak dan potrebujejo pri svojem delu, razen tega pa so ti podatki še delno zastareli. Pri reševanju problema, kako naj dobe občine potrebne podatke o prebivalstvu, se je izkazala registracija

Organizacija pripravljajo in organizirajo okrajna in občinske komisije za registracijo, medtem ko jo bodo neposredno izvedle za to pooblaščen osebe. Te osebe so izbrane v glavnem iz študentske mladine zaradi česar lahko pričakujemo, da bodo kos vsaki naloz, tako ne izobrazbi kakor po prizadevanosti. V tehničnem pogledu je sodeloval pri pripravah za registracijo Zavod za statistiko OLO v Ljubljani, ki ima potrebne izkušnje.

Omenili smo le mimogrede, da se registrira stalno prebivalstvo. Stalni prebivalci omenjenih občin so tisti, ki tu stalno stanujejo. Pri tem ni važno, ali je tak stalni prebivalec ob času registracije v Ljubljani ali pa je odsoten (na dopustu, v zdraviliščih, službeno odsoten — to so tako imenovani začasno odsotni prebivalci). Tudi v tem zadnjem primeru se take osebe registrirajo, kakor če bi bile doma. Enako se smatrajo za stalne prebivalce tudi osebe na odsluženju vojaškega roka, na orožnih vajah ali pri prestajanju zaporne kazni. Vse te osebe se registrirajo v njihovih gospodinjstvih kot stalno prisotne. Ne bodo pa se registrirale osebe, ki bodo v času registracije začasno prisotne v omenjenih občinah in pri osebe po službenih opravilih, po privatnih poslih, turisti, osebe na zdravljenju in podobno, medtem ko je njihovo stalno bivališče izven naših občin. Ker ni točne meje med stalnim prebivalstvom, bo registriran tudi del prebivalstva, ki se v splošnem smatra za začasno prisotnega. Tu so študenti, katerih matična gospodinjstva so izven omenjenih občin ter sezonski delavci pri istem pogoj.

Razpis

ZA TEČAJ POLITIČNE SOLE PRI CK ZKS (od 1. februarja do 30. junija 1954)

Tečaj je namenjen predvsem delavcem in delavkam v industriji in kmetijski, ki že delajo v organih delavskega in družbenega upravljanja, v organih oblasti, v sindikatih, družstvih itd., in si žele razširiti in poglobiti politično znanje.

Prijave za sprejem v šolo pošiljate na upravo Politične šole pri CK ZKS, Ljubljana, Parmova 37/II trakt do 31. decembra 1953, hkrati pa tudi na svoj občinski komitej.

V prijavi navedite osebne podatke, podatke o dokončanih letih in tečajih o stazu in funkcijah v političnih organizacijah o osebnem poklicu in zaposlitvi in o višini mesečnih prejemkov.

Sola ima internat, ki je namenjen predvsem tovaršim in tovaršicam izven Ljubljane. Podrobnejše informacije dobite na upravi šole oziroma na občinskem ali okrajnem komiteju ZKS svojega področja.

Centralni dom slepih v Zagrebu

V Zagrebu bodo prihodnje leto pričeli z gradnjo centralnega doma slepih. Določeno je že gradbišče na vogalu Draskovičeve in Senoine ulice. V veliki stavbi bo redakcija časopisa slepih "Socialna misao", prav tako pa tudi centralna knjižnica s časopisi in knjigami v Braillovi pisavi. V stavbi bo še dvorana za javne prireditve s 400 sedeži.

Centralni dom slepih v Zagrebu

V Zagrebu bodo prihodnje leto pričeli z gradnjo centralnega doma slepih. Določeno je že gradbišče na vogalu Draskovičeve in Senoine ulice. V veliki stavbi bo redakcija časopisa slepih "Socialna misao", prav tako pa tudi centralna knjižnica s časopisi in knjigami v Braillovi pisavi. V stavbi bo še dvorana za javne prireditve s 400 sedeži.

Centralni dom slepih v Zagrebu

V Zagrebu bodo prihodnje leto pričeli z gradnjo centralnega doma slepih. Določeno je že gradbišče na vogalu Draskovičeve in Senoine ulice. V veliki stavbi bo redakcija časopisa slepih "Socialna misao", prav tako pa tudi centralna knjižnica s časopisi in knjigami v Braillovi pisavi. V stavbi bo še dvorana za javne prireditve s 400 sedeži.

Razgovori o gradnji mostu preko Mure

Zagreb, 3. decembra. Te dni so v Zagrebu končali razgovore s predstavniki Madžarske o prvi fazi gradnje mostu na reki Muri med Goricanami in Letenyem. Iz vode bodo najprej dvignili staro porušeno konstrukcijo in potem pričeli razgovore o gradnji novega mostu. Računajo, da bo most, če se bodo razgovori končali ugodno, dograjen do konca 1957. leta. Potem bi lahko spet uvedli reden avtomobilski promet med Budimpešto, Varszino in Zagrebom.

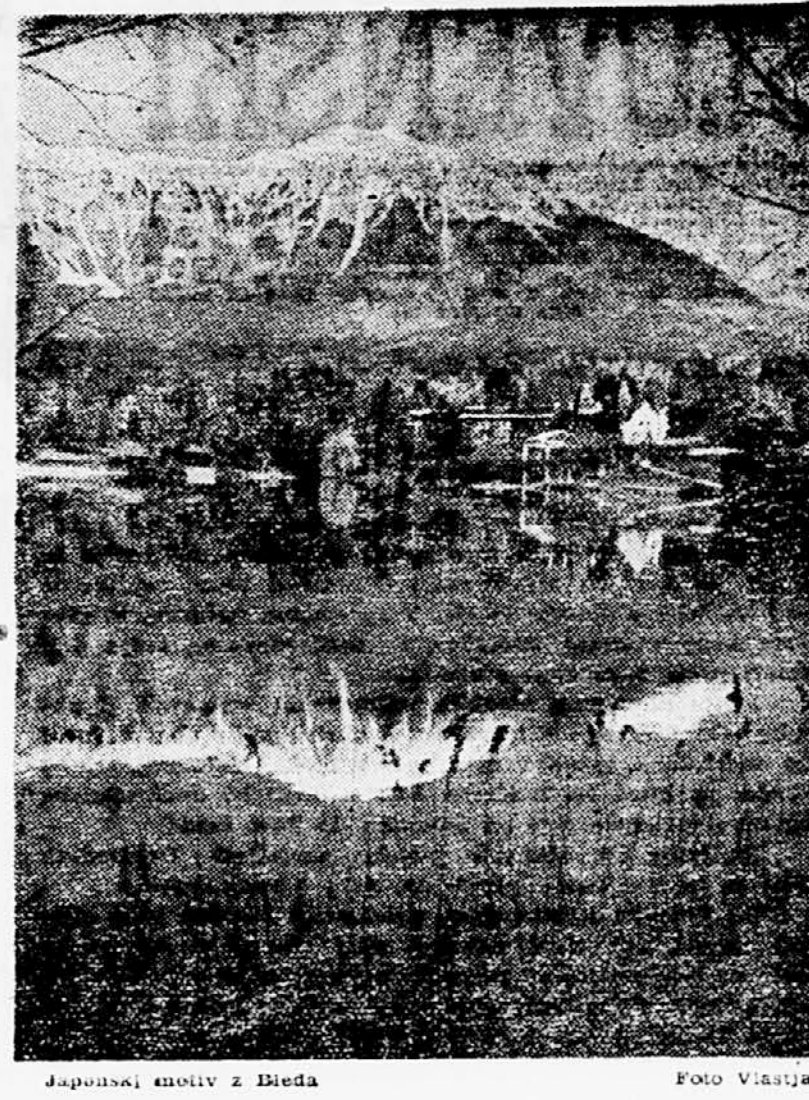
Nova ladijska proga v Slovenskem Primorju

Jadranska ladijska ploeba je uvedla novo progo Umag—Trst—Sesljan, katero vzdržuje motorna ladja Ivan Cankar. Nova proga je pomembna za potniški promet, pa tudi pri prevozu hitro pokvarljivega ter kosovnega blaga v Trst.

Izvoz lesa preko hrvatskih KZ

Zadržni sektor Hrvatske vse bolj sodeluje v predelavi ter v izvozu rezanega lesa ter končnih izdelkov. Nedavna razstava na veletrgu v Zagrebu je prikazala delo mnogih KZ, ki predelujejo les.

V prvih osmih mesecih letošnjega leta so kmetijske zadruge izvozile za okrog 600 milijonov deviznih dinarjev lesa ter lesnih končnih izdelkov. Ob koncu leta bo izvoz dosegel milijardo dinarjev. M. B.

Japonski mostovi v Bieda Foto Vlastja

VČERAJ IN DANES

Uspeli makedonskega založniškega podjetja

Skopje, 3. dec. S književnim večerom ob sodelovanju najbolj znanih makedonskih pisateljev se je danes začela v Skopju prodajna potepniška založniškega podjetja skoči iztina. V petih letih je to založniško podjetje našlo okoli 230 del makedonskih in jugoslovanskih pisateljev. Kakor tudi inozemskih avtorjev v skupni nakladi približno 700.000 izvodov. Da bi dela sodobne makedonske književnosti postala bolj dostopna bralcem srbsko-hrvatskega jezikovnega področja, bo podjetje "Skopje Rezin" začelo prihodnje leto izdajati izbrana makedonska književna dela v srbsko-hrvatskem jeziku.

Uspeli makedonskega založniškega podjetja

Na slavnostnem sestanku delavskega sveta in upravnega odbora podjetja je bila sklenjena, da bodo vsako leto 13. junija, na dan smrti makedonskega književnika Kone Raca na, podjetovali delne sedobne makedonske književnosti.

Prodlog za zazidavo Ptuj

Ptuj, 3. dec. Ptujčani pozdravljajo predlog mestnega urbanističnega sveta, naj bi v Ptuj na prostoru, kjer so sedaj prostori podjetja "Kurivopromet" v Masarykovi ulici in kjer je večji nezadani kompleks, zgradili primeren hotel s sobami za tuje, ki je Ptujju neobhodno potreben. Na tem prostoru bi lahko zgradili večjo vogalno zgradbo. Za hotel je prostor zelo primeren, ker je na lepem kraju in blizu kolidorov. Na predlog istega sveta.

Mešana ekonomija v Ptujju

Ptuj, 3. dec. Dave ob 230. uri je izbruhnil požar na velikem gospodarskem posloju mešane ekonomije v Ptujju, ki ga tudi kljub naporom pripadnikov JLA, ptujskih ter mariborskih gasilcev ni bilo mogoče pogasiti. Pripadniki JLA in gasilci so konaj rešili iz gureče zgradbe številno govedo in konje. Požar je izbruhnil na več straneh poslopja hkrati, zato ga ni bilo mogoče pogasiti. Po zaslugi bližnjega vojaškega stražarja so bili takoj alarmirani pripadniki JLA ptujski in mariborski gasilci. Čeprav je bila rešena živina, je nastala večmilijunska škoda.

Mešana ekonomija v Ptujju

V četrtlet zjutraj okoli pol 7. ure je pod istim gospodarskim poslojem začel goriti voz koruznice. Zaradi hitre intenzivne pripadnikov JLA in gasilcev je bil takrat večji požar preprečen. Zakaj je danes ponovno nastal požar, bo ugotovila preiskava. V.

Četrtletni levji

Za letošnje zasluge in posebno delovanje na področju lovstva je upravnemu odboru Republike lovske zveze Slovenije od desetletnici Republike odlikoval več članov lovske organizacije.

Z zaslugom za lovske zasluge IL stopnje so bili odlikovani: Dragotin Klobučar, Maribor, dr. Miljan Dujar, Ljubljana, Janez Zupan, Ljubljana, Mirko Lorber, Maribor, Alojz Ivančič, Sotražica, Tone Černač, Crna pr. Prevaljani, ing. Anton Šivic, Ljubljana, Drago Bizjak, Kočevje, Miloš Kelih, Lesce pri Biedu, Franjo Mile, Mirna na Dolekškem, Zam. Hrovat, Tacec, Alojz Riš, Brdo pri Ljubljani, Ivo Matjev, Ljubljana, Ivo Skerlavajk, Slovenjgradec, dr. Jože De. Gveria, Bled.

Z zaslugom za lovske zasluge so bili odlikovani: Bruno Nussdorfer, Crnače, Franc Jarc, Ruše, Franc Dolanek, Seica Ivan Kloščič, Gradisce, Mirko Lorber, Maribor, Vinko Hauer, Šoštanj, Janez Kankelj, Seica, Janez Pfalter, Seica, Jože Rašler, Murska Sobota, Milan Kemperle, Kamnška Bistrica, Niko Fabjan, Bled, Stanko Berant, Kokra, Janez Bukovnik, Rupa, Ivan Grajč, Kočevska Reka, Jože Herle, Kamnška Bistrica, Franc Lipič, Gorje, Alojz Kovarčič, Kočevje, Arpad Keveč, Olovskača Ivan, Peterlin, Komenda, Franc Gabanc, Seica, Jože Drobnič, Zelimlje, Lado Svigelj, Kočevje.

Tržna inšpekcija zasavskega okraja uspešno dela

Tržna inšpekcija zasavskega okraja je zadnje čase posvetila več pozornosti poslovanju socialističnih gostišč, ki poslujejo z izjubo ali pa kljub najvišjim cenam ustvarjajo neznatne dobičke. Pri pregledih je ugotovila, da socialistična gostišča ne poslujejo tako uspešno kot zasebna prodajna mesta, ker so v njih ljudje, ki na gostišče, v katerem so zaposleni, ne gledajo kot na družbeno gostišče, temveč kot na nekaj, za česar je treba izveliči čim več koristi zase. Neko gostišče v Brezčah, ki je sicer izkazovalo neznatne dobičke in nobenega primanklija, je dejansko imelo več sto risov dinarjev primanklija. V nekem drugem gostišču je poslovodja prodal žganje in vino za svoj račun. Jasno je, da gostišče ne more uspešno poslovati, če si poslovodja prizadeva, kako bi sam čim več zaslužil, medtem ko mu je razvoj socialističnega gostišča deveta brigada. Tudi pregled v Mokricah je pokazal, da gostišče lahko uspešno posluje kadar gre za osebne koristi.

Tržna inšpekcija zasavskega okraja uspešno dela

Tržna inšpekcija zasavskega okraja je zadnje čase posvetila več pozornosti poslovanju socialističnih gostišč, ki poslujejo z izjubo ali pa kljub najvišjim cenam ustvarjajo neznatne dobičke. Pri pregledih je ugotovila, da socialistična gostišča ne poslujejo tako uspešno kot zasebna prodajna mesta, ker so v njih ljudje, ki na gostišče, v katerem so zaposleni, ne gledajo kot na družbeno gostišče, temveč kot na nekaj, za česar je treba izveliči čim več koristi zase. Neko gostišče v Brezčah, ki je sicer izkazovalo neznatne dobičke in nobenega primanklija, je dejansko imelo več sto risov dinarjev primanklija. V nekem drugem gostišču je poslovodja prodal žganje in vino za svoj račun. Jasno je, da gostišče ne more uspešno poslovati, če si poslovodja prizadeva, kako bi sam čim več zaslužil, medtem ko mu je razvoj socialističnega gostišča deveta brigada. Tudi pregled v Mokricah je pokazal, da gostišče lahko uspešno posluje kadar gre za osebne koristi.

Tržna inšpekcija zasavskega okraja uspešno dela

Tržna inšpekcija zasavskega okraja je zadnje čase posvetila več pozornosti poslovanju socialističnih gostišč, ki poslujejo z izjubo ali pa kljub najvišjim cenam ustvarjajo neznatne dobičke. Pri pregledih je ugotovila, da socialistična gostišča ne poslujejo tako uspešno kot zasebna prodajna mesta, ker so v njih ljudje, ki na gostišče, v katerem so zaposleni, ne gledajo kot na družbeno gostišče, temveč kot na nekaj, za česar je treba izveliči čim več koristi zase. Neko gostišče v Brezčah, ki je sicer izkazovalo neznatne dobičke in nobenega primanklija, je dejansko imelo več sto risov dinarjev primanklija. V nekem drugem gostišču je poslovodja prodal žganje in vino za svoj račun. Jasno je, da gostišče ne more uspešno poslovati, če si poslovodja prizadeva, kako bi sam čim več zaslužil, medtem ko mu je razvoj socialističnega gostišča deveta brigada. Tudi pregled v Mokricah je pokazal, da gostišče lahko uspešno posluje kadar gre za osebne koristi.

Tržna inšpekcija zasavskega okraja uspešno dela

Tržna inšpekcija zasavskega okraja je zadnje čase posvetila več pozornosti poslovanju socialističnih gostišč, ki poslujejo z izjubo ali pa kljub najvišjim cenam ustvarjajo neznatne dobičke. Pri pregledih je ugotovila, da socialistična gostišča ne poslujejo tako uspešno kot zasebna prodajna mesta, ker so v njih ljudje, ki na gostišče, v katerem so zaposleni, ne gledajo kot na družbeno gostišče, temveč kot na nekaj, za česar je treba izveliči čim več koristi zase. Neko gostišče v Brezčah, ki je sicer izkazovalo neznatne dobičke in nobenega primanklija, je dejansko imelo več sto risov dinarjev primanklija. V nekem drugem gostišču je poslovodja prodal žganje in vino za svoj račun. Jasno je, da gostišče ne more uspešno poslovati, če si poslovodja prizadeva, kako bi sam čim več zaslužil, medtem ko mu je razvoj socialističnega gostišča deveta brigada. Tudi pregled v Mokricah je pokazal, da gostišče lahko uspešno posluje kadar gre za osebne koristi.

Tržna inšpekcija zasavskega okraja uspešno dela

Tržna inšpekcija zasavskega okraja je zadnje čase posvetila več pozornosti poslovanju socialističnih gostišč, ki poslujejo z izjubo ali pa kljub najvišjim cenam ustvarjajo neznatne dobičke. Pri pregledih je ugotovila, da socialistična gostišča ne poslujejo tako uspešno kot zasebna prodajna mesta, ker so v njih ljudje, ki na gostišče, v katerem so zaposleni, ne gledajo kot na družbeno gostišče, temveč kot na nekaj, za česar je treba izveliči čim več koristi zase. Neko gostišče v Brezčah, ki je sicer izkazovalo neznatne dobičke in nobenega primanklija, je dejansko imelo več sto risov dinarjev primanklija. V nekem drugem gostišču je poslovodja prodal žganje in vino za svoj račun. Jasno je, da gostišče ne more uspešno poslovati, če si poslovodja prizadeva, kako bi sam čim več zaslužil, medtem ko mu je razvoj socialističnega gostišča deveta brigada. Tudi pregled v Mokricah je pokazal, da gostišče lahko uspešno posluje kadar gre za osebne koristi.

Tržna inšpekcija zasavskega okraja uspešno dela

Tržna inšpekcija zasavskega okraja je zadnje čase posvetila več pozornosti poslovanju socialističnih gostišč, ki poslujejo z izjubo ali pa kljub najvišjim cenam ustvarjajo neznatne dobičke. Pri pregledih je ugotovila, da socialistična gostišča ne poslujejo tako uspešno kot zasebna prodajna mesta, ker so v njih ljudje, ki na gostišče, v katerem so zaposleni, ne gledajo kot na družbeno gostišče, temveč kot na nekaj, za česar je treba izveliči čim več koristi zase. Neko gostišče v Brezčah, ki je sicer izkazovalo neznatne dobičke in nobenega primanklija, je dejansko imelo več sto risov dinarjev primanklija. V nekem drugem gostišču je poslovodja prodal žganje in vino za svoj račun. Jasno je, da gostišče ne more uspešno poslovati, če si poslovodja prizadeva, kako bi sam čim več zaslužil, medtem ko mu je razvoj socialističnega gostišča deveta brigada. Tudi pregled v Mokricah je pokazal, da gostišče lahko uspešno posluje kadar gre za osebne koristi.

OB ROBU dogodkov

Kreatura?

Note, ki so ju izročili predstavniki zahodnih veliki svetovskim oblastem v Berlinu, so najlepši dokaz napetosti, ki se ponovno razvijeta na področju Nemčije. Protesti je odgovor na nedavni incident v Vzhodnem Berlinu. Ko so vzhodnonemški policaji zaaržali ameriški vojski avtomobil, v katerem sta bila tudi dva člana ameriškega predstavništva doma. Ko je po veljavnih ameriške cone Berlina, general Dasher, protestiral pri sovjetskem komandantu, mu je leta odgovorili, da je Berlin prestolnica suverene Vzhodne Nemčije in da je treba tudi v primeru takšnega incidenta upoštevati vzhodnonemške zakone o odnosih med Vzhodno Nemčijo in Berlinom.

Temu je, razumljivo, sledil porušil kruti pritisk. Berlin ima status, ki ga sovjetske oblasti ne smejo menjati, izjava Dibreva ni v skladu s štiristranskim sporazumom in da je bil incident hudo umeščanje v svobodno zavestnega prometa v Berlinu. Pojavilo se so celo glasovi, da bodo zahodne veličine same vasedle vs Berlin, če se sovjetske čete umaknejo, ker bi zato imele vsa »pravna pooblastila«.

Toda kruti pritisk je nemara po nepotrebnem tako visok. Saj doslej je bilo v Berlinu že dovolj incidentov, ne da bi bilo vprašanje berlinskega statusa resno ogroženo, in tudi sedaj je več kot dovolj, da bi sovjetske oblasti zaradi hotele spremeniti status in tako povzročiti hudo krizo, enako morda samo tisti, ki časov zločnega mostu in berlinske blokade.

Zanimivo je namreč, da je bil incident v Berlinu je nekaj dni pred začetkom splošne znanjopolitične razprave v vzhodnonemškem Bundestagu. Namara je bil glavni namen incidenta vendarle samo, da bi vzhodnonemsko vlado opozorili na sovjetsko tezo o suvereni Vzhodni Nemčiji, s katero naj bi se Bonn povezal in skušal približati dan pomirne združitve.

Če je bil to namen izjave sovjetskega generala, potem je Bonn nanjo odgovoril vsi prej kot ugodno. Vzhodnonemški Bundestag je namreč sprejel vlado resolucijo o zunanji politiki, ki je zelo slab odnos za zblizovanje med Vzhodno in Zahodno Nemčijo.

O resoluciji je govoril zunanji minister von Brentano, ki je znan po svojem nepriaznem stališču napram Vzhodni Nemčiji. Vendar je bil po besednici Adenauerjeve koalicijske pogodbe, opozicijski pa niso protestirali je tako polu žolča kot malokletni govor v zadnjem času »S svobodnimi politični (Sovjetska zveza) predlaga sedanjo napetost in dala svobodno ljudstvo, ki šteje 17 milijonov, da bi hkrati proučilo kreatora (i) ...«

»Meloton je izkreno priznal, da v sovjetskem imperiju ni svobode misli. Zvezna vlada nikdar ne bo sedla za isto mizo s predstavniki tega (vzhodnonemškega) režima ...«

Sagarna reforma in socializacija Vzhodne Nemčije je perverzno pretvarjanje demokracije. Ni je njen namen odzveniti človeku svobodo ...«

»Meloton naj ve, da če mu je uspelo skleniti sporazum s Hitlerjem in Ribentropom mu to nikdar ne bo uspelo niti pri Zvezni republiki niti kasneje pri združenih Nemčiji ...«

V isti ton pa tudi: »Prepričati jih moramo (nes svet), da ima nemško ljudstvo samo eno željo — služiti stari raju in svobode ...«

Takšen je bil govor, v tem smislu je sestavljena deklaracija, in takšno je sprejel Bundestag. Komentar k temu ne bi bil niti potreben, saj so že sama dejstva dovolj zgovorna.

Gledano z neutralnega toča dobronamernega stališča je pač res, da je možno marsikaj povedati o sistemu v Vzhodni Nemčiji — prav tako pa tudi o položaju v Zahodni Nemčiji. Zaradi tega Nemčije je pri in slej odvisna od sporazuma med veličinami in dokler so stališča velisil takšna, kakršna so prišla od izraza na zadnji konferenci v Zenu. dotlej so izrazi kot »kreature«, »suzentstvo in podobno, popolnoma odveč, če ne celo v popolnem nasprotju z interesi Nemcev obeh priпадnosti in Evrope.

A. Kurian

DELO ODBOROV GENERALNE SKUPŠČINE OZN

Sprejem novih članic zdi glavni problem OZN

Rezolucija o odložitvi debate o maroškem vprašanju — Plemensko razlikovanje v Južnoafriški uniji — Boj za izvolitev še enega člana Varnostnega sveta — Vedno večja pripravljenost za skupinski sprejem novih članic v OZN

New York, 3. dec. (AFP). Generalna skupščina OZN bo začela danes na plenarni seji razpravljati o več sklepih, ki so jih sprejeli njeni odbori: v drugi polovici. Najprej bo morala odobriti resolucijo političnega odbora o odložitvi debate o maroškem vprašanju. Nato bo preučila dve vprašanji o atomski energiji. Prvo je vprašanje konference vseh držav članic OZN o dokončnem besedilu statuta mednarodne agencije za atomsko energijo. Resolucija v tem smislu je soglasno sprejel politični odbor. Drugo vprašanje se nanaša na posledice atomskega izžarevanja in ustanovitve odbora znanstvenikov, ki naj bi zbiral podatke o tem problemu.

Generalna skupščina mora odobriti tudi resolucijo, ki obtožuje Južnoafriško unijo plemenskega razlikovanja. Resolucija zahteva podaljšanje mandata anketne komisije OZN, ki preiskuje plemensko razlikovanje v Južni Africi. Skupščina mora potrditi tudi resolucijo o nadaljnji pomoči arabskim beguncem iz Palestine ter priporočilo skrbništva odbora, da bi prihila jugozahodna Afrika pod skrbništvo OZN.

Volitve za še enega člana Varnostnega sveta bodo v začetku prihodnjega tedna. Plenum Generalne skupščine je zadnjič glasoval pred tremi tedni, ko sta se za to mesto borili Jugoslavija, kompromisni evropski kandidat in Filipini, ki jih podpirajo ZDA in delegacije Latinske Amerike. V enajdvajsetih glasovnih noben kandidata ni dobil dvestretinske večine, zato se nadaljnje glasovanje odloži. Po splošnem mnenju so zadnja glasovanja pokazala, da se filipinske postojanje, zaradi česar so mnogi diplomati sklepali, da bo ta država umaknila kandidaturu za evropsko mesto v Varnostnem svetu.

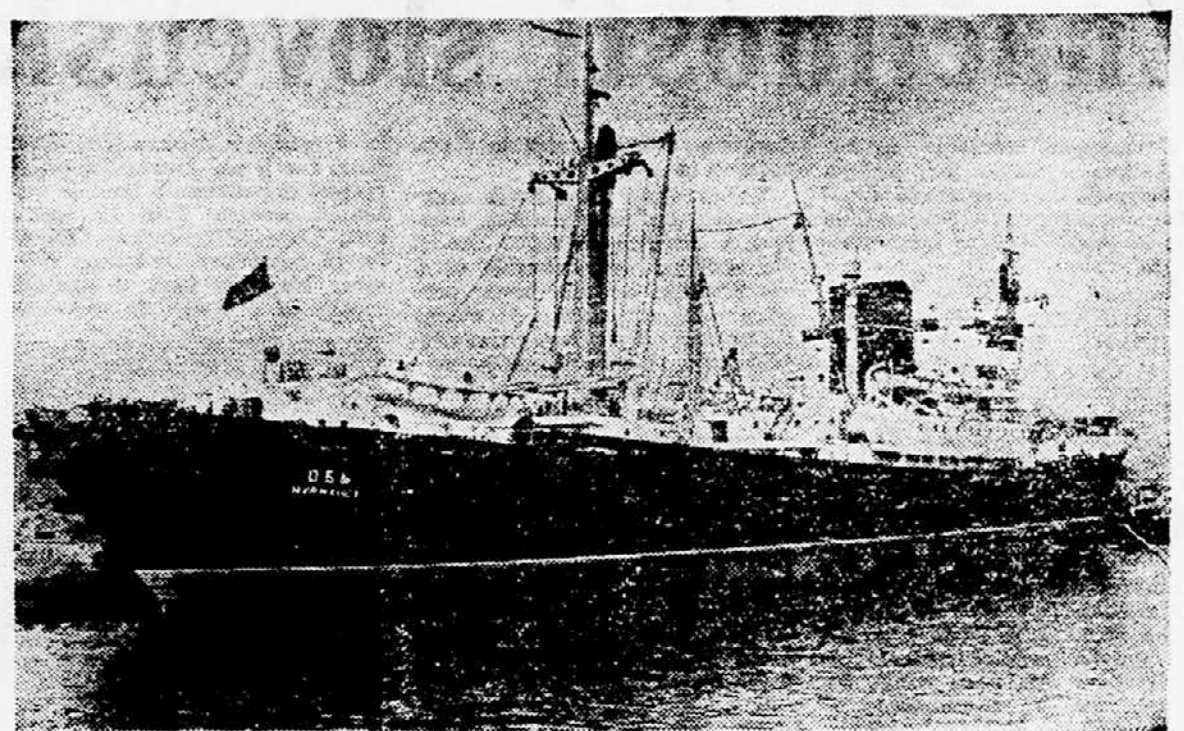
Vodja sovjetske delegacije v OZN Vasilij Kuznečov je izjavil včeraj, da je sovjetska delegacija storila vse, da bi omogočila rešitev sprejema novih članov v OZN že na sedanjem zasedanju Generalne skupščine. Dejal je, da se navzlic temu, da dve državi »nista posebno po volji Sovjetski zvezi«, vendarle strinja s sprejemom letih v Združene narode, upoštevajoč pri tem načelo univerzalnosti OZN. — Ko je dejal, da je

vprašanje razoročitve najvažnejše vprašanje dnevnega reda Generalne skupščine, je Kuznečov pripomnil, da bi morali uvesti nadzorstvo nad razoročitvijo, ne pa nadzorstvo nad oboroževalno tekmo.

V debati o sprejemu novih članov v posebnem političnem odboru je Gangkajskov delegat ponovno nastopil proti sprejemu Zunanje Mongolije. Dejal je, da bo njegova delegacija glasovala za vse »nekomunistične države, nikoli pa ne za skupinski sprejem novih članov.

Novozelandski delegat Leslie Monroe je dejal, da je sedaj prvič v zgodovini OZN dana možnost, da reši vprašanje sprejema novih članov. Nov uspeh glede tega bi imel daljnosežne politične posledice. Burmanski delegat James Beaton je na stališče Gangkajškovega delegata dejal, da si ni mogoče misliti, »da ni neka članica Varnostnega sveta prevelika zase tako veliko odgovornost, da bi državam kandidatkam zaprla vrata v Združene narode. Irski delegat pa je izrazil mnenje, da bi morali končno odločiti o sprejemu novih članov prepuštili Generalni skupščini in ne Varnostnemu svetu.

Administrativni in proračunski odbor OZN je včeraj odobril 3.200.000 dolarjev za stroške evropskega urada OZN v Ženevi za leto 1956. Kakih 50.000 dolarjev bodo porabili za nove instalacije za simultano prevajanje v palači Združenih narodov.

Sovjetska antarktična odprava bo koncem leta odplula z ladjo »Oba«, ki je bila specialno grajena v nizozemskih ladjedelnicah za vožnjo po severni polarni poti in jo bodo sedaj uporabljali kot matično ladjo. Znanstveni izsledki, ki jih bodo zbrali na kopnem in v vodah južnega polarnega morja, bodo pripravili za strojne mednarodna geofizikalna leta, ki se bo začelo leta 1957. Na sliki ladja »Oba«.

Stiki med Etiopijo in FLRJ

Uradni stiki med Jugoslavijo in Etiopijo so se začeli šele po drugi svetovni vojni. Prvo prijeteljsko sodelovanje so navezali delegati obeh držav na zasedanjih OZN.

Oktober 1951 je jugoslovanska misija dobre volje, ki jo je vodil dr. Joža Vilfan, pomočnik ministra za zunanje zadeve, obiskala Etiopijo. Člane misije je v Adis Ababi sprejel cesar Haile Selassie, imeli pa so tudi razgovore z visokimi etioepsijskimi funkcionarji o razvoju sodelovanja med državama.

Četrtega marca 1952 so bili uvedeni redni diplomatski stiki med Jugoslavijo in Etiopijo. Z izmenjavo not med jugoslovanskim poslanstvom in etioepsijskim veleposlanstvom v Kairu sta se vladni sporazumeli, da bosta poslila svoje diplomatski misliji na stopnji poslanstva.

Oktober 1952 je bilo odprto ju-

goslovansko poslanstvo v Adis Ababi. Prvi jugoslovanski poslanik v Etiopiji Milan Ristić je 31. oktobra izročil poverilnice cesarju Haile Selassiju.

Julija 1953 je imela jugoslovanska gospodarska delegacija pod vodstvom člana zveznega izvršnega sveta Franca Leskoka v Adis Ababi razgovore o razširitvi trgovske zamenjave in sploh nadaljnjem utrujevanju ekonomske zveze. Takrat so izdelali besedilo sporazuma o trgovskem in gospodarskem sodelovanju.

Avgusta 1953 je prispela v Jugoslavijo etioepsijska misija dobre volje pod vodstvom veleposlanika Ata Yilma Dereasa.

Enadvajsetega avgusta 1953 je bil podpisana jugoslovansko-etioepsijski sporazum o trgovskem, kulturnem in gospodarskem sodelovanju.

Januarja 1954 so v Adis Ababi ustanovili mešano uvožno-izvožno družbo »Jugoslopetija« v smislu uvožnih sodelovanja in pridelalskega sodelovanja.

Februarja 1954 je prispel v Adis Ababi etioepsijski poslanik generalni polkovnik Beke Dapce, ki je 11. februarja izročil cesarju Haile Selassiju Red jugoslovanske vojske zvezde, s katerim je odlokal predsednik republike za izredne zasluge v razvijanju in utrjevanju mirne in prijateljske in pridelalske zveze med državama. Cesarja sinova in druge osebnosti so prav tako dobili najvišja jugoslovanska odlikovanja. Generalni polkovnik Dapce je takrat sporočil cesarju Etiopije

VAZEN GOSPODARSKI SPORAZUM

Pariz, 3. dec. (Tanjug). Francoska in vzhodnonemška vlada sta sklenili ustanoviti skupno družbo za upravljanje jeklarn »Röchlinge« v Posarju. Spor glede lastništva nad temi jeklarnami v katerih izdelajo na leto okrog 800 tisoč ton jekla, je bil resna ovira na poti pomirjenja med Francijo in Zahodno Nemčijo.

Prva mednarodna konferenca za ustanovitev skupne družbe za upravljanje jeklarn »Röchlinge« v Posarju. Spor glede lastništva nad temi jeklarnami v katerih izdelajo na leto okrog 800 tisoč ton jekla, je bil resna ovira na poti pomirjenja med Francijo in Zahodno Nemčijo.

V Parizu pravijo, da uspešen zaključek pogajanj o tej zadevi dokazuje željo obeh vlada, nadaljevati politiko pomirjenja, ki je doživela po sarsem referendumu hudo preizkušnjo. Sklepajo tudi, da sta državi pokazali pripravljenost, ob varovanju francoskih gospodarskih koristi na tem bogatem industrijskem področju in navezavi tesnejših političnih zvez med

Pariz, 3. dec. (Tanjug). V Parizu poudarjajo danes, da bi se utegnili trgovinski razgovori med Francijo in Južni Vietnam popolnoma urediti, če bo predsednik Ngo Din Djiem vztrajal na stališču, da med državama niso mogoči nikakoli finančni, gospodarski ali vojaški sporazumi, dokler Francija ne bo izrazila svojega stališča do »komunističnih držav«, posebno pa Severnega Vietnama.

V francoskih gospodarskih krogih zategadelj ne skrivajo zaskrbljenosti, saj je bila Indokina največje izvozno tržišče Francije. Francoska vlada je sedaj poslala sajgonski vladi nolo, v kateri odločno zahteva, naj Južni Vietnam takoj razveljavi sklep z dne 30. oktobra o enostranskih razvezih trgovskega sporazuma med državama. Vsa trgovinska zamenjava med Francijo in Južni Vietnamom je spričo tega zastala. Če Sajgon ne bo ugodno odgovoril na francosko zahtevo, bo grozila Franciji nevarnost, da bi izgubila to gospodarsko področje, ki je sicer v okviru njene gospo-

Francija v strahu za trg

Po Diemovem mnenju Francija ne bi smela trgovati s Ho Ši Minhom — Južni Vietnam važno tržišče za Francijo

Ngo Din Dijema, da mora Francija »pretrgati vse stike s Ho Ši Minhom«, pravijo v Parizu. Francoski minister Pi-nari glede na vse to ne bo odpoval v Sajgon, kakor je prvotno nameraval.

Ulbricht namestnik predsednika vlade

Berlin, 3. dec. (AFP). Predsedstvo vlade Vzhodne Nemčije je sporočilo, da je prvi sekretar enotne socialistične stranke

prvega namestnika predsednika vlade. Doslej je bil podpredsednik vlade.

Imenovanje je bilo sprejeto na seji predsedstva vlade 24. novembra, na kateri so sprejeli tudi ukrepe za zboljšanje poslovanja državne uprave. Predsednik komisije za državni proračun Bruno Leuschner je imenovan za podpredsednika vlade bo pa hkrati opravljal tudi svoje dosedanje delo.

darske unije. V tem primeru bi bilo vse francosko blago podvrženo carinskim taksam, kar praktično pomeni, da Francija na tem tržišču ne bo zmožila konkurenčnega boja z ostalimi državami, posebno ne z ZDA in Japonsko. Večina francoskega izvoza so sestavljali izdelki tekstilne, živilske in težke industrije.

V pariških političnih krogih trdi, da skuša predsednik sajgonske vlade Dijem s tem ukiniti tudi poslednje ekonomske postojanke Francije na indokitskem polotoku. Poslabšanje zvez te države s Francijo je posledica »nedovoljene in pretrane« zahteve

TELEGRAMI

NEW DELHI, 3. dec. (AP). — Iztroški veleposlanik v New Delhi je sporočil, da je Brazilija pripravljena sprejeti vse bivše korejske vojne ujetnike v Indiji, ki čakajo na vrnitev v neko nevtralnno državo. Tri ujetniki, ki jih je 62. so Korejci in Kitajci, ki se nečesto vrniti domov. Nočejo pa tudi ostati na Koreji.

BRUNŠVIK, 3. dec. (AFP). — V zadnjih štirih dneh so odkrili na železniških progah v Braunšveicu sedem poskusov sabotaže.

28. Neznani ljudje postavljajo na oroge umetne ovire ali pa blokirajo krenitve in signale. Podatke pojave so opazili tudi v schleswig-Holsteinu.

HELSINKI, 3. dec. (AP). Sovjetska zveza in Finska sta podpisali trgovinski sporazum za zamenjavo vrednosti nad 250 milijonov dolarjev.

ADIS ABABA, 3. dec. (AFP). — Minister za kmetijstvo v burmski vladi dr. Ludwig Erhardt je v spremstvu treh sedelavcev prispel v Adis Ababo, kjer bo imel razgovore za razširitev gospodarskih zvez s to državo. Prvič po vojni je zastopnik zahodnonemške vlade prispel na uradni obisk v Etiopijo.

AFL - CIO, 16 milijonov članov

New York, 3. dec. (AFP). — Delegati kongresa industrijskih organizacij (CIO) so včeraj potrdili predlog o združitvi njihove federacije z ameriško federacijo dela (AFL). Na ta način bo nastala enotna sindikalna konfederacija s približno 16 milijoni članov. Imenovala se bo Ameriška federacija dela in kongres industrijskih organizacij (AFL - CIO). Predsednik konfederacije bo sedaj predsednik AFL George Menay.

Srb za socialno zavarovanje

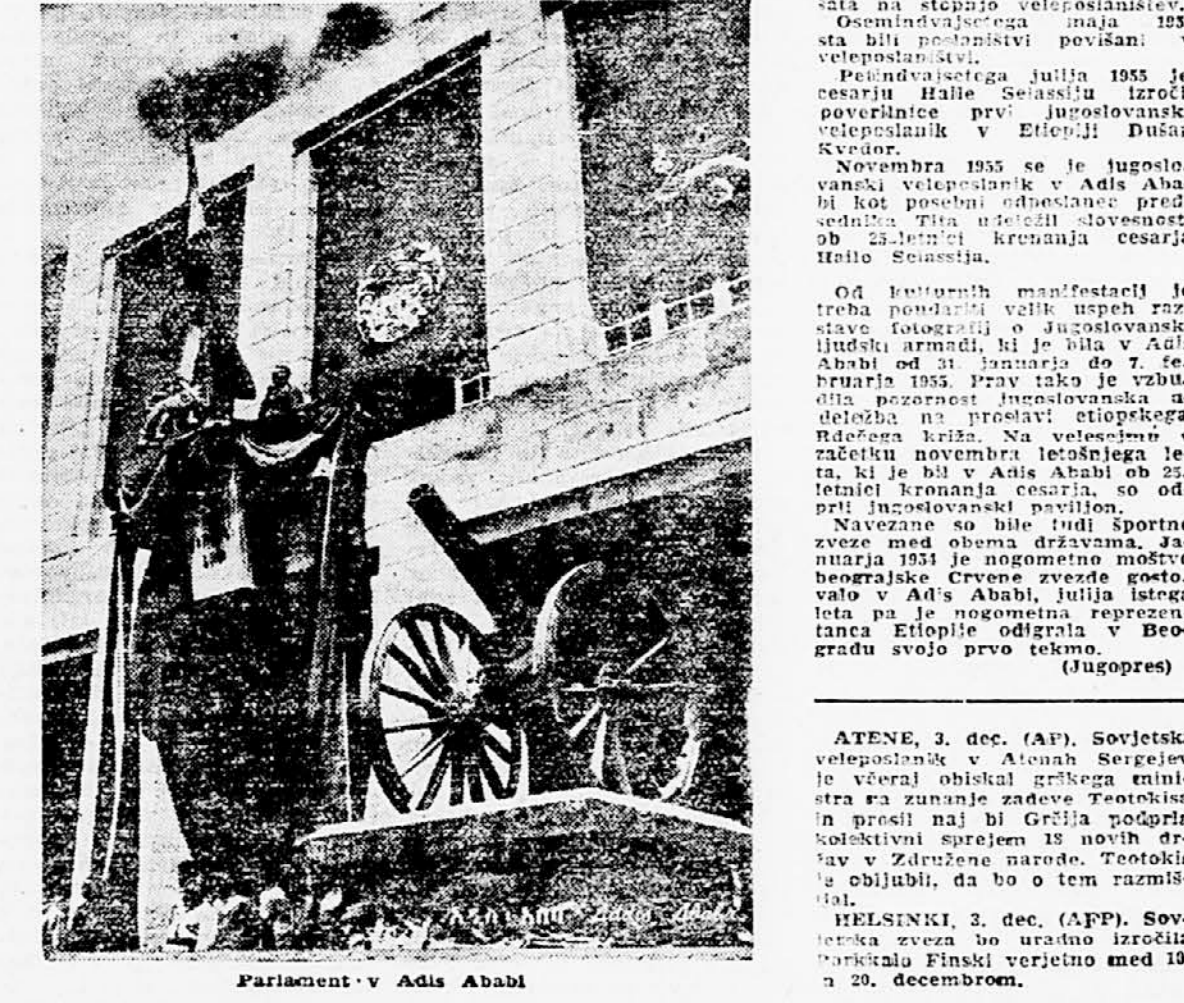
Mexico City, 3. dec. (AFP). Generalna skupščina mednarodnega združenja za socialno zavarovanje v Mexico Cityju je sklenila priporočiti vsem državam članicam ukrepe za pomoč pri socialnem zavarovanju.

je resolucijo, katere določbe skitoj koristi brezposelnih in ustanov za socialno zavarovanje. Resolucija predlaga ukrepe za reorganizacijo zavarovanja za primer brezposelnosti. Denarna podpora v teh primerih mora biti zalazna in izlozobe preprečene. Organi zavarovalništva bi tesno sodelovali z ustanovami za posredovanje dela, uživali podpore, ki bi odklonili zaposlitev, pa naj izgube pravico do podpore.

Huda železniška nesreča

London, 3. dec. (AFP). Sinoči se je pripetila v predmestju Londona huda železniška nesreča, v kateri se je našlo 100 ranjenih pa je 50. Električni vlak, ki je odpehal iz Londona nekoliko po polnoči, je trčil z nekim tovornim vlakom in se takoj vžgal. Požar je požneje zajel tudi vozove tovornega vlaka.

To je bila v zadnjih 24 urah že tretja nesreča v južnem predmestju Londona. Razen tega je bila 20. novembra v Veliki Britaniji tudi železniška katastrofa, v kateri je izgubilo življenje 20 ljudi, ranjenih pa je bilo 106 potnikov.

Parlament v Adis Ababi

Napredek Chinov

Pred seboj imam knjigo, ki opisuje kazenske ekspedicije proti Chinom, ki živijo v severni Burmi. Po priključitvi zgornje Burme v letu 1886 je britanska indijska vlada poslala leto za letom čete v te kraje. Ko se je približalo hladno obdobje, so se približali goste gozdove batalioni kraljevskih strelcev, madraških superjev in gurk, da bi pokorili enega izmed mnogih chinških plemen: Siyine in Kanhowe na severu, Hake in Tashone na jugu. To neenako uvojevanje je trajalo do leta 1896, ko je britanska oblast zadnjikrat izdala sporočilo, da je bilo chinško pleme v celoti poteptano v nepomembnost.

Ea izmed ironij zgodovine je to, da so sinovi upornikov obvarovali Indijo pred japonskimi invazivci s tem da so se uprli japonskim armadam.

Polnoma prirodno je, da me je zanimalo, kaj se je zgo-

dilo v chinškem pogorju, odkar je Burma postala samostojna. Burmanska ustava je določila posebno pokrajino za Čine in tako prvič združila vsa plemena. Namesto plemenskih vlad, ki so obstajale pod britansko vladavino, so sedaj voljeni odbori od vsehkih pa do sveta za chinške zadeve na vrhu. Odpotovala sem v južni del chinškega gorovja, da bi videla, kako se godi Chinom v tem kraju. Sla sem s posebno vzgajno ekipo v vas Mindat.

Zveze s tem krajem so značilne za Burmo: kratko letališče, uporabno samo v suhem obdobju, dolga voznja z bivolsko vprego. Možje in ženske so prišli iz vasi nasproti. Zenske so bile brez izjeme močno tetovirane. Danes se uveljavlja mnenje, da ta navada loči chinške žene od žena v ostali Burmi in zato vedno bolj izginja.

Emancipacija chinških žena

je prišla spet do izraza na sestanku, ki smo ga imeli v vzgojnem središču v Mindatu. Prvič so se zbrali možje in žene iz vseh vasi, da bi se pogovorili s člani ekipe o svojih problemih. Bili so izredno živahno občinstvo. Prva ženska, ki je spregovorila, je držala sesodo za roko in pogosto skrlija svoj obraz za druce roko. Na sebi je imela rdečo longy, rožnat jopič, rdečo ogrlico in rožnat trak v laseh. Bila je močno tetovirana. Zahtevala je več semen za svojo vas. Njena sesoda je hotela imeti skakalne vrvi za deklice ter tablice in svinčnike. Naslednji govornik je bil starec, ki je imel v ušesih dolge uhane. »Odpovedali smo se žrtvovanju, kadar so ljudje bolni.« je dejal. »Zato nam morate dati skrinjico z zdravili. Ne vem kaj si boste mislili o moji zahtevi, toda želim tudi, da bi kdo prišel in nam povedal, katera zdravila moramo jemati.«

Neki drug starec je tudi napravil dober vtis. Na sebi je imel turban iz rdečih brisace, zeleno srajco in rdečo longy. Bil je eden izmed redkih, ki

je znal brati in pisati. Zahteve svoje vasi je izpisal na dolg list papirja in jih je prebral tako dostojanstveno, kot da bi stal pred samim kraljem. Hotel je imeti rezervoar za vodo, zdravila, žito in orodje, nekoga, ki bi jim pokazal, kaj naj sejejo in kdaj, ter šolo.

Zahteve so se vrstile. »Hotele bi imeti širo često.« — »Prosimo, pokažite nam, kako si zgradimo vodovod.« — »Mi bi hočemo dve sekiri, da bi posekali drevesa na hrabu in začeli saditi kavo.«

Sestanek je trajal skoraj tri ure. Zvečer, ko so vaščani odhajali domov, je mlada chinška babica, izučena v Rangunu, pregovorila starijša dekleta in fante, da so nam v magnetofon zapeli nekaj chinških balad. Otroci so peli s samozvestjo, kakršno imajo samo poklicni pevci ali pa ljudje, ki so popolnoma naravnani. Po petju pa mi je nekdo deklet zaupalo: »Poznala sem fanta, ki me je ljubil, toda jaz ga nisem ljubila. Ukral mi je ogrlico, jo dal v krsto in jo pokopal. Toda jaz sem še vedno zdrava kljub temu

in lepše poem, kot sem kdaj koli prej.« — Vseč so mi bile tudi povesti, kako so nastali Čini. Nekateri so prepričani, da so padli z neba, drugi mislijo, da so zrastle na bananovcih, toda Čini so prepričani, da so pripelzali po veljanski železni palici, ki je povezovala zemljo in nebo.

Ob sončnem vzhodu smo odšli na 30 km dolgo pot v dolino. Ko smo prišli do reke, smo nenadoma srečali dolgo vrsto tovornih mul, za njimi pa skupino Jugoslovancev. Bill so na poti v Mindat in še naprej, da bi proučili, ali je možno zgraditi hidrocentrale v chinškem pogorju. Kajti v letu 1955 Čini nič več ne mislijo o svojih vaseh kot o »majhnih in nepomembnih krajih« niti ne smatrajo, da so »majhnih in nemočnih narod«. Načrti za chinško pogorje vsebujejo šole, bolnišnice, predlice in zadruge, več kmetijskih in živinorejskih strokovnjakov, bolne zveze in še bo jugoslovanska mislija svetovala, tudi elektriko.

(Dorothy Woodman v listu »New Statesman and Nation«

Značilnosti slovenskega gasilstva

Z razvojem industrije in za- družništva se razvija tudi gasilska organizacija kot najstarejša druž- bena organizacija v Sloveniji, ki ima za seboj 80 letno humanitar- no dejavnost.

Ze pred vojno so v Sloveniji zelo cenili vlogo gasilskih društev. V tedajšnjih družbenih razmerah sta se tedaj dve največji slovenski meščanski stranki borili za vpliv med gasilci. Slo se je za to, kdo bo imel več gasilskih društev in članov v svojih vrstah. Tradit- ni borili so se za vsakega gasilca, da bi okrepili strankine pozicio- ne.

V naši socialistični družbi ima gasilstvo posebno važno vlogo. Čuvanje imovine vseh ljudi. Gasilska organizacija se je v povoi- nihih desetih letih močno razvila. Pred vojno smo imeli 12.000 gasilcev, sedaj pa imamo okoli 64 tisoč članov v 1324 društvih. Najbolj je razširjeno gasilstvo v severni Sloveniji in je na primer v Prekmurju okrog 265 gasilskih društev. Najmanj gasilskih orga- nizacij je v koprskem okraju, kjer je še do 200 vasi in naselij, kjer ni gasilskega društva. Spritno tega se sedaj okrajni politični in gasil- ski voditelji trudijo, da bi se gasil- sva razširila tudi tu. V gasil- skih društvih je mnogo članov, ki že 40 do 50 let delajo aktivno v gasilstvu. Tako imajo v Planini pri Pomenju gasilca, ki je že 68 let član društva. Več tisoč gasil- cev pa je, ki imajo do 30 let aktivnega dela v gasilstvu. Skratka, v gasilskih organizacijah pre-

vladujejo starejši moške in člani, posebno na podeželju.

Važno vlogo v gasilskih orga- nizacijah ima naša mladina, kaze- re je v društvih čez 6.000 članov. Na zadnjem posvetovanju so si mladi gasilci sestavili poseben pro- gram dela v društvih, ki obsega na primer: tekmovanje pri vajah, tabornjenje, prostovoljno delo, pri- prave za gasilski festival, ki bo prihodnje leto v Mariboru.

Sveveda imamo še vsaj premo- ladine v gasilskih vrstah. Naj- več jih imajo v kranjskem okraju 12 odstotkov, v Celju 11 odstot- kov, v Trbovljah 11 odstotkov vsega članstva, najmanj pa v Kop- ru, Gorici in Mariboru, kjer je le 8 odstotkov vsega članstva. Zato bodo morala okrajna in občins- ka gasilska vodstva posvetiti več pozornosti pridobivanju mladih ljudi v gasilske vrste na deželi.

Tudi pionirji se precej dobro uveljavljajo v našem gasilstvu. Skupno je organiziranih 3200 pi- onirjev. Okrajna gasilska vodstva posvečajo posebno pozornost pi- onirjem v okrajih: Kranj, kjer jih imajo 650, Celje, Trbovlje, Ljub- liana in Murska Sobota. Najmanj pozornosti posvečajo pionirjem v okraju Novo mesto, kjer jih je le 30, Gorici in Kočevju. Potrebno bo več skrbi za pridobivanje pi- onirjev. Jasno je, da mora biti v gasilskih organizacijah človek, ki zna delati s pionirji.

Zelo važno je v gasilstvu vpra- šanje žena, ki jih je v gasilskih društvih skupno z mladinkami 9.300. V zadnjem letu je prispel-

o v gasilska društva čez 2.000 žena, kar je pač razveseljiv pojav. Največ organiziranih žena je v o- krajnih zvezah: Ptuj 19 odstot- kov, Celje 17 odstotkov, Trbov- lje 16 odstotkov skupnega član- stva. Najmanj žena v gasilskih vrstah je v Gorici 8 odstotkov.

Posrebno ženo - gasilke na vasi
Koper 11 odstotkov in Murska Sobota 12 odstotkov skupnega članstva. Na zadnjem posvetova- nju žena - gasilk so spreglele več sklepov za večje vključevanje žena v gasilstvo, prirejanje tečajev, delo v prostoru, vzgojo pionirjev itd.

lahko glede požarne varnosti mnogo vplivajo na svoje otroke, ki prav na deželi povzročajo naj- več požarov.

Ob novi organizaciji okrajev in občin so bile poleg okrajnih gasil- skih zvez ustanovljene tudi ob- činske gasilske zveze. Okrajji in

mednarodnem gasilskem kongresu 1953. leta v Esenu v Zahodni Nemčiji, 1954. leta pa v Roenu v Franciji. Lenos je bil mednarod- ni gasilski kongres v Zagrebu, le- ta 1956 v Rimu in 1957. leta v Varšavi.

Jugoslovanci, posebno pa slovenski gasilci so imeli do le- ta 1939 čvrste in prijateljske zve- ze z gasilci čekoslovaške repu- blike, saj je bil 1930. leta veslo- vanski gasilski kongres v Ljub- liani, kjer je poleg naših gasilcev nastopilo tudi več tisoč čeških gasilcev na stadionu. Spritno zboljša- nja mednarodnih odnosov z vzhodnimi državami bi bilo za- želeno, da bi si vsajčasoma ogledali gasilske naprave in organizacijo gasilske službe v Rusiji, Českoslo- vaški in Poljski, ker naši vodilni gasilci miso skoraj nič seznanjeni, kako se tamkaj razvija gasilstvo od leta 1945 dalje, namreč zad- nih deset let. Prav tako je ne- znana našim gasilcem organizacija gasilske službe v skandinavskih in severnih državah. Posebno bi bilo zaželeno, da bi vsajčasoma po nekaj naših gasilcev obiskalo Dansko, Švedsko in Finsko. Ti bi potrebnimi spritno vedno večje in- dustrializacije naše države in raz- vojna zadruštva in kmetijstva, ki bo pomebnovala dobro preveni- tivno službo in sploh sodobno požarnovarstvo službo.

Naši gasilci imajo za svojo strokovno izobraževanje ločo za gasilske častnike in podčastnike v Medvodah in eno za gasilske podčastnike v Murski Soboti. Obe šoli delata z uspehom. V mestih in industrijskih sredstvih je v gasil- stvu premalo strokovnjakov, inženirjev, kemikov in tehnikov, ki bi bili potrebni glede na viso- ke in komplicirane tovarne in mestne stanovanjske stavbe. Več strokovnjakov v gasilskih društvih, da se bo tudi strokovna raven naših gasilcev dvignila, kar bo pač v korist - čuvanju gospodarskih dobrin v naši deželi.

V letu 1956 bodo gasilci pri- redili v Mariboru gasilski festi- val, ki bo po obsegu podoben varaždinskemu. Zadnji gasilski festival je bil leta 1952 v Ljub- liani.

Matevž Hacc

ODGOVORI NA VPRAŠANJA

H. L. C.
Vprašanje: Ali in na kakšen na- čin lahko pridobijo tuji državljani v naši državi lastnino na zemljiščih in stavbah?
Odgovor: V smislu predpisov zakon o prometu z zemljišči in stavbami lahko pridobivajo tuji državljani v FLRJ zemljišča in stavbe ter lahko z njimi razpo- lagojajo enako kot naši državljani le na podlagi dedovanja, vendar se to ne bo pogosto zgodilo, t. j. če lahko tuji naši državljani pridobivajo v zadevah tuji državi nepremičnino, na dedovanjem, ter če pridobivajo ta razpolaganja s takimi nepremičninami v med- državnih pogodbah ni drugace urejeno.
G. B. G. - Rigonce
Vprašanje: Kako se predpisuje dohodnina od kmetijskega posestva, ki je last treh solastnikov, ki ne žive skupaj in tudi gospodarijo vsak zase posestev?
Odgovor: Samo enemu od so- lastnikov, praviloma družinskemu poglavarju, se predpiše dohodnina od kmetijskega gospodarstva in v primeru, če solastniki žive v skupnem gospodinjstvu. Sicer se predpiše vsakemu solastniku do- hodnina zase (prim. 15. čl. uredbe o dohodnini).

N. B. S.
Vprašanje: Pod kakšnimi pogoji se šteje v delovno dobo za starostno pokojnino čas udeležbe v prv svetovni vojni?
Odgovor: Po čl. 24 uredbe o do- ločenju in o prevedi pokojnin in invalidnosti se šteje čas udeležbe v prvi svetovni vojni v delovno dobo za starostno pokojnino pod pogojem, da se bil zavarovanec ne- posredno pred nastopom vojske službe v delovnem razmerju, če pa ni bil, pod pogojem, da je do- pridobil v zaposlitvi s polnim red- nim delovnim časom najmanj 15- letno delovno dobo.

Kupon

sa pravno posvetovalnic
S. p. »Odgovori na vpra- šanja«

RESITVE Z UGANKARSKE STRANI PRAZNIČNE ŠTEVILKE »SLOVENSKEGA POROČEVALCA«

Izpolnjevanje: 1. poslanik, 2. di- vizija, 3. ko-pirat, 4. po-moćnik, 5. Vu-zenica, 6. za-četnik, 7. Do- lomiti, 8. ka-milica, 9. mo-trenje, 10. Na-Talija. Na označeni pol- jih: Pivka dama, Anagram: Te- denska tribuna, Sarada: kolonada = kolonada, Piramida: 1. a, 2. na, 3. dan, 4. And, 5. dinar, 6. Trdi- na, 7. odrtime, 8. Dragotin, 9. go- dnujati, 10. dragotinja.

Skrta križanka. Vod.: 1. krom- pir, 8. Rateče, 14. rekorder, 16. zadrž, 17. anarhoid, 19. kanu, 20. mentalita, 22. od, 23. l. s., 24. Alcatraz, 25. oie, 28. jesli, 29. Arctika, 30. Anu, -, 32. avrugi, 34. (Novi) Sad, 37. talar, 38. Ir- ska, 40. Jesenice, 42. na, 43. Al, 44. enoten, 45. prača, -, 48. va- ravice, 50. Ares, 52. čir, 54. ostina, 58. gmn, 57. uganiti, 59. Anson, 61. dogodek, 62. neznan. Navep.: 60. CZ (Cankarjeva založba).

Križanka desno zgoraj. Vod.: 1. Berite naš tisk! 13. odrati, 14. takti, 15. gibala, 16. poker, 17. dvoji, 21. planine, 23. mlk, 24. in, 28. repa, 27. tatice, 28. kajkaveli, 31. ost, 32. znanec, 33. oralni, 34. strog, 38. ranjamec, 39. anako, 40. (Edvard) Kardelj, 41. Atiia, 42. Kotor, 43. neo, 45. acid, 46. liver, 48. sekirnišče, 54. asi, 55. KS, 57. ita, 58. imetek, 59. irh, 61. az, 62. eiko, 64. izolacija, 66. toča, 68. Mars, 70. Apo, 71. Zernun, 74. izli- ti, 75. sv, 77. Irena, 78. našariti, 80. Jereb, 81. enoviti, 82. priloga, 88. Ivo, 89. Armetič, 91. Isaneta, 92. okre, 93. no, 94. ita, 95. senca- set, 96. kam, 97. tarča, 100. tetiva,

Skupinski izleti v tujino

V lanskem, zlasti pa v letoš- njem letu, smo lahko pogosto- krat slišali, kako posamezne gospodarske organizacije in us- tanove prirejajo skupinske iz- letne v inozemstvo na razne razstave, velesejme in ogledne mest. Po mnenju odgovornih gospodarstvenih in upravnih vo- diteljev v podjetjih in ustano- vah so taki izleti namenjeni delavcem in uslužbencom za izpolnitev njihove strokovne izobrazbe. Za to moramo ugo- toviti, da so ti skupinski izleti v inozemstvo velikokrat izgu- bili svoj smoter. Med udele- ženci izletov so bili skoraj vedno tudi taki, ki jim ogled- ne razstave ali velesejma ni, niti ni mogli pomeniti nika- kršne obogatitve strokovnega znanja (n. pr. razni admini- strativni uslužbeni, pomožni osebje, nekvalificirani delavci). V nekaterih podjetjih so bili celo primeri, da so se na taka potovanja vrstili že vsi. Tja od direktorja pa do poslednjega uslužbenca, ki so ga sele dobro zaposliti. Večinoma pa potujejo na takšne izlete oni, ki sicer nimajo možnosti, da bi za podjetje službeno potovali. S tem se nekako kompenzira prikrasnost teh uslužbenec in kupuje njihova soglasnost za potovanja službenega pome- na.

Zanimiva, čeprav žalostna, je nadalje ugotovitev, da marsikateri izletniški skupine, ki naj bi ostale po napred določeni programu n. pr. graški velesejmi, izrabijo čas- prebit v inozemstvu, izključno za obisk sorodnikov in znan- cev, za brezprijetno kolovrate- nje po mestu ali pa za nakup raznega industrijskega blaga široke potrošnje. Skratka, ve- lesejma niti od blizu ne vidijo. Denar za nakup raznega blaga si navadno »prištejijo« tako, da v tujem mestu ali na potovanju živijo lakotno ob kruhu in vodi in pa, da prenoče- jejo v prosti naravi ali v kakšni kolodvorski tiskalnici. Nekateri med njimi, »knađija- vejši« dobijo nekaj denarja tudi od izkupitka prodanega blaga, ki ga prinesijo iz do- movine (žganje, gnjati, salame, surovo maslo in cigarete), in z vnovčenjem prahotapljene tuje valute.

Stroške za skupinske izlete v inozemstvo so krila v največji meri podjetja, oziroma ustano- ve. Ponekod so udeležencem takih izletov plačali le prevo- zna stroške in stroške v zvezi z nabavo potnega dovoljenja. Nekatera podjetja pa so bila celo tako »širokogrudna«, da so krila celotne stroške takih iz- letov. Razen tega so pristojna vodstva gospodarskih orga- nizacij in ustanov odobrila ude- leženecem takih potovanj v inozemstvo tudi izredni plačani dopust.

Po navodilih Narodne banke v decembru 1954 ima vsak državljani, ki potuje po zaseb- nem poslu v inozemstvu z in- dividualnim ali skupinskim potnim listom, pravico kupiti letno 10 dolarjev iz centralne- ga deviznega fonda. Kljub temu so prenekatere ljudi tudi štrikrat letno izkoristili mož- nost nakupa deviz iz central- nega deviznega fonda, ki je namenjen za privatna potova- nja naših državljanov v ino- zemstvo.

Navajamo nekaj značilnih primerov skupinskih izletov v inozemstvo. **Tovarna usnja v Kamniku** je v letu 1953 in 1954 organiza- la skupinski izlet na velesej- ma v Milanu in Trstu, ki se ga je vsakokraj udeležilo 45 članov kolektiva. Celotne stroške je nosilo podjetje. Letošnjega oktobra pa je 34 članov kolek- tiva, ki niso bili prej v Milanu ali Trstu, potovalo na dunajski velesejem. Izjemo v tem pogledu so storili le za direktor- ja, sekretarja podjetja in še nekaj ostalih. Podjetje je vsa- kemu izletniku prispevalo za kritje stroškov 5.000 dinarjev. Čeprav so bili med njimi ve- činoma nekvalificirani delavci so v prošnji za izlet, da je ogled dunajske velesejma potreben za njihovo strokovno izpolnitev. Za vse štiri dni, ko so bili na velesejmu, so do- bili izredni plačani dopust. Po prihodu na Dunaj so se člani kolektiva kamniške us- najarne, natovorjeni z gnjajo, salamo, steklenicami žganja in cigareti razkropili po go- stinskih lokali in prodajali svoje blago. Mnogi so imeli s seboj tudi razne izdelke usnje- ne galanterije, nekateri kar dve aktovki, ker so vedeli, da bo šlo to blago ugodno v pro- met. Med izletniki so bili tudi taki, ki so zamenjavali preti- hotapljene dolarje. V letošnjem letu je papir- ka Veve v razdobju enega meseca organizirala kar dva skupinska izleta v Avstrijo. U- deležilo se jih je 58 oseb. Iz- leta je odobrili upravni odbor tovarne, ki je dal za em izlet vsa potrebna denarna sred- stva, za drugi izlet pa je pla- čal prevozne stroške. Zelo zanimiv je bil med drugim razlog, zakaj je papir- nica v Vevech organizirala en- tak izlet v Avstrijo. Na tam- kajšnjih cestah so namreč ho- telj preizkusiti avtoBUS. Ki je prišel iz generalnega popravila. Voznik tega avtoBUSA je upravni odbor tovarne tudi iz- stavil potrdilo, da službeno po- tujajo, ker drugače ne bi mogli na pot (izkoristil je namreč že kvoto deviz za zasebna potova- nja v inozemstvo).

Trgovski podjetji »Tromos- tovjce in »Rožnik« v Ljub- liani sta poslali v okviru Put- nikovega izleta na graški ve- lesejem 15 prodajalk. Plačali sta jim tudi vse stroške potovanja. Odlotitev o potovanju svojih uslužbenec so na seji delavske- ga sveta podjetja »Tromostov- je« utemeljevali med drugim s tem, da tudi ostala podjetja pošiljajo svoje ljudi v ino- zemstvo in da bi bilo zato ne- smatno, če jih ne bi še oni.

Trgovski podjetji »Tromos- tovjce in »Rožnik« v Ljub- liani sta poslali v okviru Put- nikovega izleta na graški ve- lesejem 15 prodajalk. Plačali sta jim tudi vse stroške potovanja. Odlotitev o potovanju svojih uslužbenec so na seji delavske- ga sveta podjetja »Tromostov- je« utemeljevali med drugim s tem, da tudi ostala podjetja pošiljajo svoje ljudi v ino- zemstvo in da bi bilo zato ne- smatno, če jih ne bi še oni.

Trgovski podjetji »Tromos- tovjce in »Rožnik« v Ljub- liani sta poslali v okviru Put- nikovega izleta na graški ve- lesejem 15 prodajalk. Plačali sta jim tudi vse stroške potovanja. Odlotitev o potovanju svojih uslužbenec so na seji delavske- ga sveta podjetja »Tromostov- je« utemeljevali med drugim s tem, da tudi ostala podjetja pošiljajo svoje ljudi v ino- zemstvo in da bi bilo zato ne- smatno, če jih ne bi še oni.

Trgovski podjetji »Tromos- tovjce in »Rožnik« v Ljub- liani sta poslali v okviru Put- nikovega izleta na graški ve- lesejem 15 prodajalk. Plačali sta jim tudi vse stroške potovanja. Odlotitev o potovanju svojih uslužbenec so na seji delavske- ga sveta podjetja »Tromostov- je« utemeljevali med drugim s tem, da tudi ostala podjetja pošiljajo svoje ljudi v ino- zemstvo in da bi bilo zato ne- smatno, če jih ne bi še oni.

Trgovski podjetji »Tromos- tovjce in »Rožnik« v Ljub- liani sta poslali v okviru Put- nikovega izleta na graški ve- lesejem 15 prodajalk. Plačali sta jim tudi vse stroške potovanja. Odlotitev o potovanju svojih uslužbenec so na seji delavske- ga sveta podjetja »Tromostov- je« utemeljevali med drugim s tem, da tudi ostala podjetja pošiljajo svoje ljudi v ino- zemstvo in da bi bilo zato ne- smatno, če jih ne bi še oni.

Trgovski podjetji »Tromos- tovjce in »Rožnik« v Ljub- liani sta poslali v okviru Put- nikovega izleta na graški ve- lesejem 15 prodajalk. Plačali sta jim tudi vse stroške potovanja. Odlotitev o potovanju svojih uslužbenec so na seji delavske- ga sveta podjetja »Tromostov- je« utemeljevali med drugim s tem, da tudi ostala podjetja pošiljajo svoje ljudi v ino- zemstvo in da bi bilo zato ne- smatno, če jih ne bi še oni.

Trgovski podjetji »Tromos- tovjce in »Rožnik« v Ljub- liani sta poslali v okviru Put- nikovega izleta na graški ve- lesejem 15 prodajalk. Plačali sta jim tudi vse stroške potovanja. Odlotitev o potovanju svojih uslužbenec so na seji delavske- ga sveta podjetja »Tromostov- je« utemeljevali med drugim s tem, da tudi ostala podjetja pošiljajo svoje ljudi v ino- zemstvo in da bi bilo zato ne- smatno, če jih ne bi še oni.

V trenutku me je spreletela misel na mater in jasno sem se spomnil, kako blede je bila v obraz, ko smo pod mali samotni grm pokopavali brata. Spomnil sem se njenih suhih, toda okamenelih oči in razumel sem, zakaj ne bi smel obdržati srnjačka. Še sem rekel:

»Saj je žival.« A to ni bil več boj, temveč že privo- litev, da ga izgubim.

Ko je Teta rekla: »Tudi živali imajo srce.« sem plani- na Jova, ki je mirno stal in naju opazoval med raz- govorom, ter zaklical:

»Zakaj ga še zmeraj držiš? Spusti ga že vendar! Naj gre, kamor hoče, in zakaj je sploh prišel k meni.« a boječ se, da se mi ne udero solze, sem naglo obmolnil in trdno stisnil zobe.

Jovo je skomignil z rameni in že hotel razprostre- ti roke ter spustiti zbegano živalco, ko se je oglašil Jože, ki je tačas cefral vejico:

»Za vraga, kako ste nagli. Preudariti pa ne znate. Naj- prej je treba pogledati, kje je srna. Najbrž se suče nekje v bližini. Zanesljivo moramo vedeti, da jo bo srnjaček našel.«

Olažšano sem zadihal in hvaležno pogledal Jožeta, ki se mi je nasmehnil. Saj, on me je zmeraj razumel. Omo- gočil mi je, da bom še malo imel srnjačka, ki sem ga dobil na tako čudežen način in ki sem ga že vzljubil. Vzel sem ga Jovu iz rok in si ga stisnil na prsi. Ni bil težak. Ali pa se mi je samo tako zdelo.

Krenili smo. Teta in jaz na eno, Jovo na drugo, Jože pa na tretjo stran. Molčal sem. Čuden občutek mi je težil

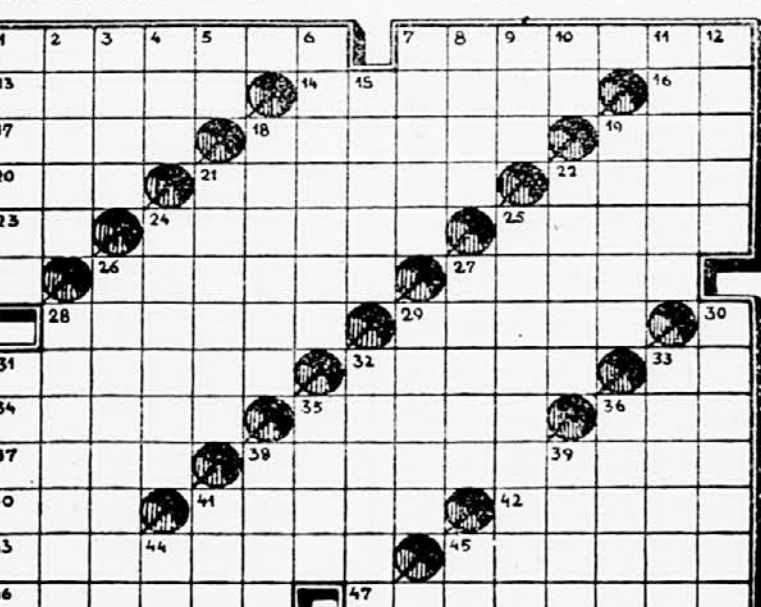
Narisa! Savo Kurč

srce. All bom izgubil srnjačka? Ali bo našel svojo mater ali pa ga bom lahko odnesel s seboj? Tisti trenutek nisem vedel, kaj bi mi bilo ljubše. Kdaj pa kdaj sta se iz globine gozda oglašila zday Joze. Odgovarjala jima je Teta, ki se je ves čas ozirala name. Sem in tja ji je rahel nasmeš zaigral na ustih. Kaj premissljeje? Pripogibala se je in z roko odrivala veje podrtega drevja, preiskovala vsako vdolbino in se obračala na desno in na levo. Od časa do časa je obstala in pozorno prisluhnila, ali ni slišati kakšnega šuma. Spet se je oglašil eden od onih dveh. Teta je jezno namršila obrvi, in kakor da bi se pravkar tega domislila, vznemirjeno rekla:

»S svojim vpitjem bosta gotovo pregnala srnjaka in srno.«

Nedeljska križanka

Vodoravno: 1. nogometni klub 1. zvezne lige; 2. stabilnost, ne- očajnost; 13. naslovna oseba iz Shakesperove tragedije; 14. 4. solska oena; 5. kazalni za- varilo, opozorilo; 16. nemški imek; 6. slovenski jezikoslovec predlog; 17. naprava za prevoz preko reke; 18. raztrgan po šila- dan v tednu; 8. zdravlilna rast- vina; 19. znano belgijsko morskopalje; 20. električno nabit delec atoma; 21. delaven, mar- šljiv; 22. slog; 23. začetnici slo- venskega realista (Testament); 24. pohleven, udomečen; 25. vr-

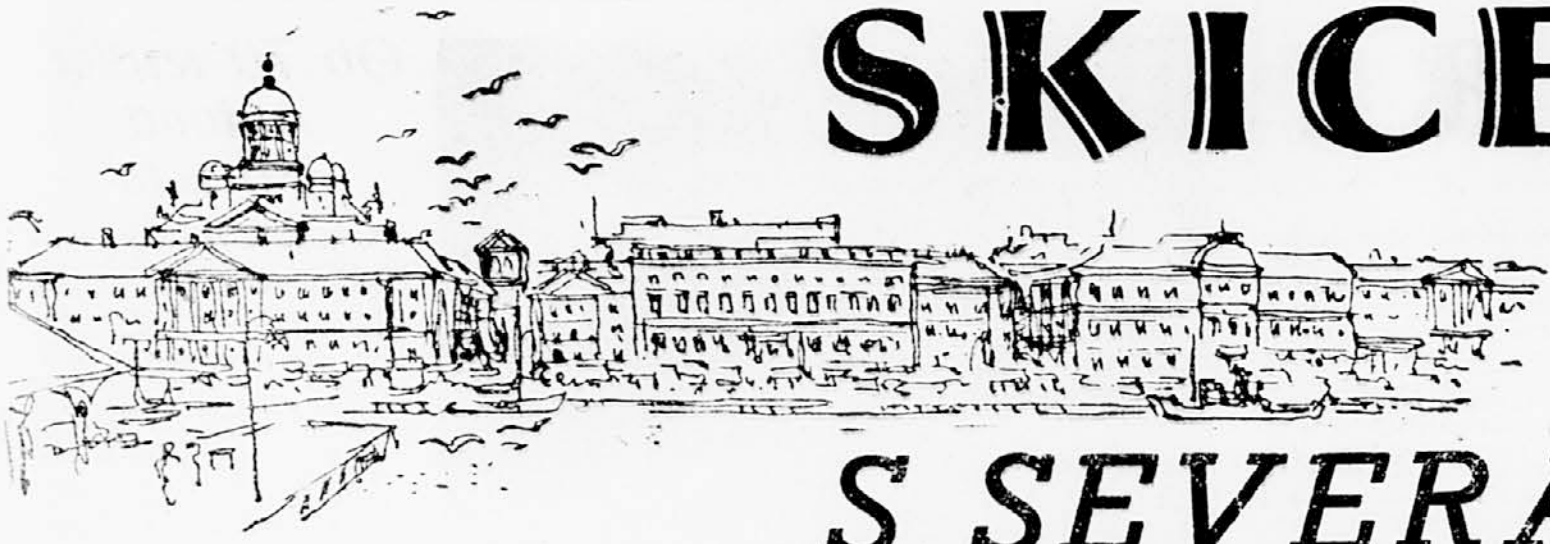

Navično: 1. ljudska republi- ka v FLRJ; 2. oseba, ki za kaj jemlje; 3. egiptanski sončni bog; 4. solska oena; 5. kazalni za- varilo, opozorilo; 16. nemški imek; 6. slovenski jezikoslovec predlog; 17. naprava za prevoz preko reke; 18. raztrgan po šila- dan v tednu; 8. zdravlilna rast- vina; 19. znano belgijsko morskopalje; 20. električno nabit delec atoma; 21. delaven, mar- šljiv; 22. slog; 23. začetnici slo- venskega realista (Testament); 24. pohleven, udomečen; 25. vr-

sta živalci; 26. pokopalski dela- vec; 27. poljedelsko orodje, tudi vrh v Kamniških Alpah; 28. ze- lniški ali cestni objekt; 29. domača žival; 31. prvenstvo; 32. plevel v žitu; prenešeno: slaba literatura; 33. okrajšava za sprimer; 34. povem, dem; 35. pokrivalo; 36. dobe; 37. angleški premier; 38. potujoč vitez, ki je iskal po svetu prigod; 40. raz- vojna stopnja nekaterih žuželk; tudi glista, kolobarnik; 41. ča- novna enote; 42. hrib pri Beo- gorju; 43. naznaniti, sporočiti; 45. čenčanje; 46. ostuden; 47. prerezati v šahu.

SKICE

S SEVERA

Ob jasnih dnevih ni modrina neba menda nikjer tako lepa, pestrost barv ob sončnem zahodu nikjer tako popolna, kakor prav v severnih krajih. Tako vsaj trdijo. Zame,

Celo lepa bela pročelja hiš ob glavni obali, izgubljajo svojo de- viško barvo.

Helsinki je mlado mesto. In kot večina drugih, ki so se nag-

vreden ogled »Akademske knjižarne«.

V njej je res strahotno obilje knjig. Knjig, revij in časnikov. Knjig v vseh svetovnih jezikih. Beletistika, zgodovina, tehnika, medicina, politika, otroške knjige... Posebni angleški, ruski, franco- ski in nemški oddelek.

In vsepovsod ne ravno gneča, vendar vedno lep obisk, veliko zanimanje. Ne samo otroci, ki domov grede iz šole, ob posebnih, zanje priprav- ljenih policah vsak dan za- mišljeno vrtajo po nosu in brezplačno prebirajo napeto nadaljevanje te ali one slika- nice, stripa ali kako drugo otroku primerno (včasih tudi neprimerno) čtivo. Ne samo žene, ki pri sosednji, zanje pripravljene mizi stiskajo vkup glave in kritično ocenjujejo ta ali oni model klobuka, obleke, kar je pač objavila mogoče pariška, mogoče stockholmska modna revija, dana jim brez- plačno in vpogled. Zanimanje za knjigo vseh vrst je sploš- no, težnja po izobrazbi je po- vsod opazna.

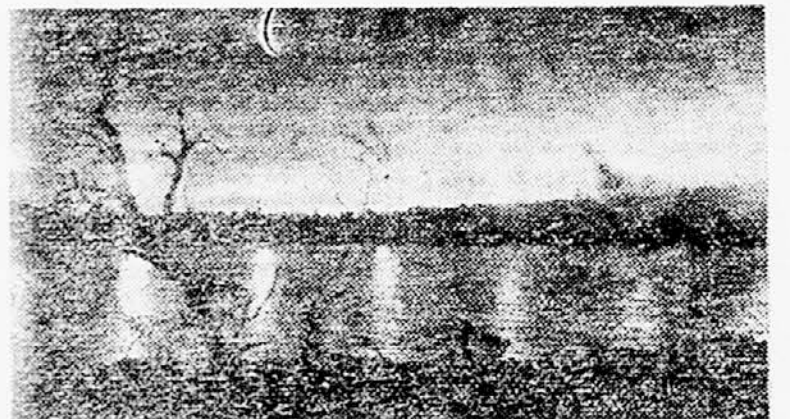
Ali je redkobesednost vrli- na ali slabost? To je vsakdo presoja po lastnem oku- su in glede na lastni tempera- ment. Zato naj tudi vsakdo po svoje presodi mnenje, da so Finci sila redkobesedni ljudje. Ne bi sicer podpisal tega, kar

v šestih letih. Pozneje je bil rok raztegnjen na osem let, sama številka pa znižana na 226 milijonov. To je olajšalo Finski, da je pred rokom izpol- nila svoje obveznosti. Brez vsa- ke tuje pomoči, navezana sama

Kaj pa Finska in Jugosla- vija? — Če izvzamemo politiko, so tamkaj še najbolj znani naši nogometaši. Nogometna tekma Jugoslavija: ZSSR, Tampere leta 1952, ta jim še danes ne gre iz glave.

lahko prisostvoval tej slavnost- ni uverturi. Bolje rečeno, prišel sem celo prepozno, da bi mogel biti priča nadaljnemu poteku dogodkov.

Računali so, da bo razstava odprta teden dni. Toda dan po

Tudi na Laponskem v severni Finski se od maja do julija sonce ne skrile za horizont. V tem času traja dan dva meseca. V zim- skem času pa se podiže noč za nekaj mesecev, nebo pa sem in tja razsvetljuje žarobni polarni svet. — Slika kaže sončne faze, ko se je njegova pot ob polnoči dotaknila horizonta in se zopet dvignila v novi dan.

ki tega nisem doživel pa velja prav narobe: v temačnih jesen- skih dneh menda ni nikjer tako puščobno, kakor prav tam. Ta puščobnost prizadene prav

lo razvijala, je arhitektonsko in silno neenotno. Enotna in naj- lepša, zato pa tudi predmet pe- sobne pozornosti, sta le stari se- natni trg in njegova bližnja

Mannerheimova avenija v Helsinkih s silhueto Torni hotela na desni.

J. K. Paasikivi, predsednik finske republike, je pred enajst praznovan 85. rojstni dan

mi je dejal neki priložnostni finski znanec, da so namreč njegovi rojaki mračni, vendar da so skop, redkih besedi, to bo vsekakor držalo.

Pravijo pa, da je ta redkobe- sednost samo videz. Videz, pa- na, od katere ne ostane prav nič, kakor hitro Fincec spozna, da ima posla s prijateljem. Če to spoznanje pozneje zapečati še z nekaj čačicami žganja, po- tem, pravijo, da v urah po pol- noči na široko odpre svoje srce.

Toda prijateljstva ni lahko tako naglo skleniti. Se zlasti ne v nekaj kratkih dneh. In zato- rej naj ostane mnenje, da so tod, bolj kot drugje na severu, ljudje molčeti, pridržani, red- kih besedi. Morebiti še zlasti zadržani, če beseda nanese na politična vprašanja, recimo na odnose te majhne države z ve- likimi sosedmi.

Podnebje, zgodovina, kaj vse je temu doprineslo?

Seveda pa spet tega ne gre jemati pretirano zares. So stva- ri, o katerih se bo vsak Fincec prav rad, brez zadržkov in z nekim določenim ponosom na široko porazgovoril. Posebno bo vsakdo rad pripovedoval, kaj vse so storili v povojnem času, kako uspešno so se spoprijeli s težavami, kakršne so: obnova, karelijski begunci, reparacije.

Ze sama obnova je bila trda. Posebno na severu, kjer so umkajoči se Nemci v rešnici zapustili za seboj le »požgano zemljo«. Dalje je bila tu skrb za one, ki so zapustili Karelijo in druge kraje odstojljene Sov- jetski zvezi. Dobrih 400.000 jih je bilo ali malone desetina vseh Fincev. Njim je bilo potrebno preskrbeti zemljo, jim dati za- poslitev, postaviti streho nad glavo in odšteti odškodnino. Da- nes so vsi preskrbljeni.

In potem so tu bile še repa- racije. 300 milijonov predvoj- nih dolarjev, plačljivo v blagu

nase je odplačala vse, kar je dolgovala.

Reparacije Finske so znašale toliko, kakor reparacije Mad- žarske. Grobo preračunano bi dalo to na glavo naslednjo šte-

Finska je po vsem svetu poznana po svojih saunah. Takih hišic, kot jo vidite na sliki, je na Finskem 350.000. To so sauna-kopalnice, kjer na razbeljeno kamenje vlivajo vročo, da se prostor napolni s paro. V vročini in sopari se kopalo premožljivo in s tem izločijo škodljive snovi iz telesa. Ta učinek pospešuje čisto tudi s šibanjem telesa z vejicem.

vilko: na vsakega Finca je priš- lo 80 dolarjev, na vsakega Mad- žara pa 15. In vendar, majhna Finska je v celoti, pred rokom izplačala, kar je bila dolžna. A Madžarska... Sicer pa ne gre sedaj za kakšno primerjavo. Zdi se, mi samo, da so Finci upravičeno ponosni na vse, kar so storili po vojni. Tudi na to, kako so izplačali reparacije.

Sicer pa: premalo vemo o vas, preslabo vas poznamo, ni vaših filmov, ni vaših knjig. Dan preden me je pot pripel- jala v Helsinki, so v tamošnji največji veleblagovnici, podjet- je »Stockmans«, odprli jugosla- vansko razstavo. Nič posebnega, skromno komercialno razstavo, kakršna ta trgovska hiša prira- ja večkrat o tistih deželah, s katerimi ima poslovne stike. Posebnost je bila le v tem, da je bila to prva jugoslovanska razstava.

Bilo je torej prvič, da je bilo na policah nekaj več naših pro- izvodov, da so izložena okna krasile piroteške preproge, čipke in drugi izdelki domače obrti, da je bila v posebnem prostoru prvega nadstropja urejena skromna, dokaj lična razstava o Jugoslaviji. Potem pa še na- pisal »Vi presenterar Jugosla- viens« (»Predstavljamo Jugosla- vijo«) ali »Jugoslavija esittay- ty« (»Jugoslavija se priporo- ty«), naše zastave in nekaj pi- čane besede. Nekaj brošur o Ju- goslaviji, kolikor jih je bilo pač mogoče v naglici spraviti sku- paj.

otvortvenem ceremonialu, je je bilo praktično že konec. Kajti zgodilo se je nekaj, česar ne- marna prireditelji sami niso pri- čakovali. Ljudje so se postavili v vrsto, v rep — stvar, ki je menda v Helsinkih že leta ne pomnijo — in takorekoč z enim samim zamahom pokupili vse. Prav vse je šlo: filigrani in rib- je konzerve, čipke in filci, bo- sanske copate in polivinilski iz- delki, piroteške preproge, da o usnjenih izdelkih sploh ne go- vorimo. Če se ne motim, je šel tudi tekstil.

V četrtem nadstropju Stock- manove hiše sem se pozneje sestel z g. Otto Seireom. Nje- gov uradni naslov je »Public Relations Manager« in vsako- mur, kdor se zanima za po- slovanje veleblagovnice, je na uslugo. Mene je posebno za- nimalo, kaj je bil pravzaprav vzrok tako nagle razprodaje: ali nizke cene, ali dobra kva- liteta? Oboje, mi je odgovoril. Bil je zelo zadovoljen in niti kakšnih posebnih želja ali pri- tožb ni imel. Edino, tako mi- mogrede, da bi bilo mogoče dobro, če bi se v bodoče pri čipkah povedalo, odkod so: iz Idrije, iz Lepoglave in ne samo iz Jugoslavije.

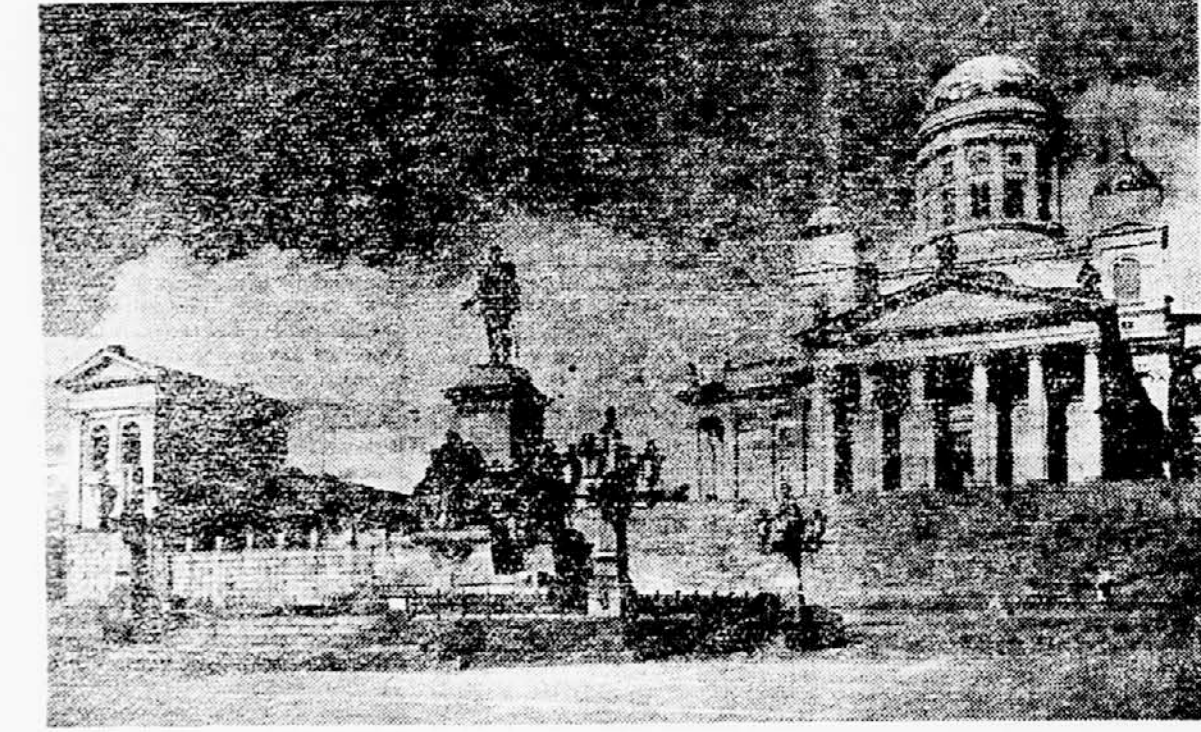
Se dan ali dva so bili v iz- ložbenih oknih in v razstavnih sobi naši izdelki. Toda sedaj že vsi opremljeni z napisli: »Prodano«, »Rezervirano«.

Potem je izginilo še to. Iz- ginilo je tudi tistih nekaj bro- šur in ostal je samo odmev: premalo vemo o vas, nimamo vaših knjig, ne poznamo vaš- ših filmov.

Razen tega pa je ostala še tale misel: Daleč smo vsak sebi. Ne vemo dosti o njihovi zgodovini, ne poznamo ljudi, njihovega kulturnega razvoja, njihove ekonomike.

Ali poznamo vsaj želje na njihovem trgu? Pravijo, da bi morali to nujno vedeti, če bi se hoteli uveljaviti v zunanji trgovini.

D. BENKO

Enen najlepših delov glavnega mesta Finske, Helsinki, je Senatni trg s svojimi palačami. Večino peselov, ki obkrožajo Senatin trg, so zgradili v prvi polovici devetnajstega stoletja, načrte za nje pa je napravil arhitekt Engel. Trg tvori arhitektonsko zanimivo homogeno in privlačno celoto. Med najvažnejšimi palačami na tem trgu je omeniti univerzo, razna vladna in občinska poslopja in Veliko katedralo, ki jo prikazuje naša slika. V ospredju slike je sponenik Aleksandru II., ki ga Finci smatrajo za najboljšega finskega velikega vojvodo.

vse. Tudi Helsinki, mesto, ki ga mnogi tako krično opisujejo, kot belo mesto severa. Toda v teh poznih jesenskih dnevih, ko nizki oblaki tlačijo kot mora, je tudi tu vse sivo in temačno.

okolica. To je pač delo enega samega arhitekta.

Drugače pa stare, stivkaste stavbe in med nje stlačene nove, imenitne zgradbe. Ven iz središča mesta, na periferiji pa stanovanjski bloki, ki dajejo določeni videz uniformiranosti, določeni okus kasarništvu. To so zvečne stanovanjske zgradbe ARAVA, državne komisije za stanovanjsko izgradnjo. Po njej je država s posejili ob nizki ob- restni meri podprla bolj občine, podjetja, ustanove, manj privat- niki, pri gradnji tako primanj- kujočega stanovanjskega pro- stora.

Te stanovanjske hiše imajo res svoj kasarniški videz. Ce- prav, vseeno so za vsakogar pri- vlačne. Njihova posebnost je iz- redno praktična notranja ure- ditev stanovanj, opremljenih z vsemi sodobnimi pripomočki. Se bolj kot to pa vabijo pogoji. Saj kupec stanovanja, ki je ob prevzemu plačal 20 odstotkov stroškov izgradnje, ostanek od- plačuje v obliki najemnine in čez vrsto let postane njegov lastnik.

To je glavna mikavnost teh ARAVA stanovanj. A za name- ček še balkonci in vseh mogočih barvah. V vsakem nadstropju drugačne, rahle barve: rdeče, modre, zelene, rumene... Ta živopisnost niti ne kazl. Videz je kar čeden. Verjetno tudi spo- mladl, ko ozelene travne grede in nasadi med posameznimi bloki.

Če to še ni znano, je tre- ba povedati. Finska je dežela z relativno naj- manj nepismenih na svetu. A po mojem tudi — dežela z dvo- letno največ zanimanja za knjigo.

Ni ravno nujno biti knjižni molji, da bi se splašalo obis- kati helsinške knjižarne. Ta obisk je v vsakem primeru priporočljiv. Se posebno je

Tu sta še dva oddelka. Fins- ke in švedske knjige. Dva od- delka, saj so to knjige jezikov, ki ju na Finskem obvlada ma- lone vsakdo. Finski in švedski, dva popolnoma enakopravna jezika, z isto domovinsko pra- vico v šolah in v vsem jav- nem življenju.

Pravzaprav je bilo moje vprašanje izživljeno. Ni mi ušlo, hote sem ga zastavil, čeprav sem vedel, da je ne- umestno:

Zakaj se pravzaprav učite švedskega jezika? Zakaj vse- povsod dvojezičnost, dvojezič- ne oznake ulic, dvojezični na- pisi v vlakih, na avtobusih, zakaj ne samo Helsinki, brez tistega Helsingforaa. Saj je švedska manjšina malenkost- na, niti deset odstotkov celot- nega prebivalstva je ni. Zakaj se mora zaradi te manjšine, ki je v glavnem osredotočena v obmorskih krajih na jugu, vse prebivalstvo učiti šved- ščine?

Zdi se mi, da je bil moj partner presenečen nad vpra- šanjem. A vseeno je zelo hitro odgovoril nanj. Manj je po- vedal o ustavi, ki že od usta- novitve finske republike daje obema jezikoma popolno ena- kovrednost, malo več je go- voril o tem, da vsakdo tem več velja, čim več ve, naj- bolj pa je poudarjal samo- umevno potrebo tega, čemur bi mi rekli — toleranca, strp- nost, medsebojno zblíževanje.

Da je bilo moje vprašanje zgrešeno, je točno. Toda to- čno je tudi, da ni bilo origi- nalno. Bilo je samo povzetek tega, kar se še dandanes tako često sliši v raznih predelih. Ker so doma manjšine in kjer naj bi bila doma tudi dvo- jezičnost in medsebojno zblíževanje.

Zato sem bil zelo zado- voljen z odgovorom. Odgovor mojega finskega sobesednika sem namreč vzel kot odgovor na originalno vprašanje.

Finska je najbogatejša gozdna de- žela v Evropi. Obširen vodni si- stem, ki zavzema okrog 5000 km vodnih poti, omogoča lahke splav- manje lesa v industrijske kraje in pristanišča. — Na sliki vidimo skiranje lesa na jezerski gladini pred transportom.

Ob finski obali je raztresenih okrog 30 tisoč otokov, 62.000 jezer, ki pokrivajo to deželo, zavzema 9% celotne površine. Sedemdeset jezer je večjih kot dva sta kvadratnih kilometrov. Jezera so povezana z ožicami kanalov, kratkimi tokami in brzicami v dolgi verti- kalni poti. — Naša slika kaže največje jezero (Saimaa), ki ima površino 4400 kvadratnih kilometrov.

MOST NA SARJI

NEKAJ KULTURNIH BELEŽK IZ POSARIJA

Posarje ne pomeni samo leto- no 19 milijonov ton premoga...

Sicer pa to kulturno življenje, tudi res nosi poteze enega in drugega velikega sosedu...

Ceravno je nemški jezik ostal tudi po vojni povsod nedotaknjen...

sporazuma ustanovljena nova univerza v Saarbrücknu. Po vsem prav je bilo, da so me...

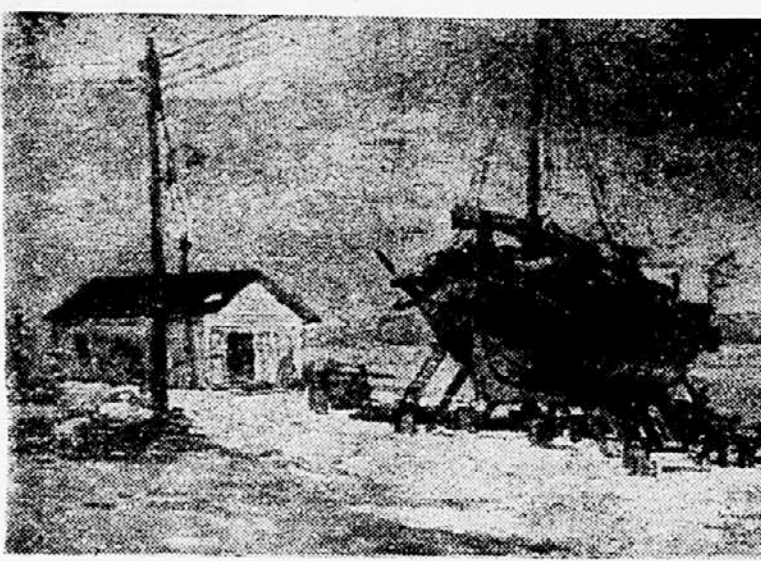
Prej Evropsko hišo z zelenobelim propagandnim materiom...

rudarskih godbah. Rudarski pevski zbor ima že skoraj tristo-

Sredi razburkanih dni sem mimogrede šel preko mosta na Sarl.

rudarskih godbah. Rudarski pevski zbor ima že skoraj tristo-

Sredi razburkanih dni sem mimogrede šel preko mosta na Sarl.

V Kranju je odprta jubilejna razstava našega znanega akvarelista akad. slikarja Ljuba Kavnikarja...

GLEDALIŠKI FESTIVAL V TRBOVLJAH

V času od 23. do 28. novembra je bil v Trbovljah v počastitev 10. obletnice osvoboditve in Dne...

dan pa je uprizorila Svoboda-Center igrano »Ana Christie«.

Pevski zbor posarskih rudarjev

ne. Prav okrog tega pa je nastala borba, kajti pronemške stranke in njihove časopisje so...

docente med strokovnjaki različnih narodnosti, tako da so...

Kot je univerza zrasla predvsem po francoski zaslugi, tako je...

Londonske razstave Jesenske razstave v Londonu so po navadi zelo mikavne in tudi letošnje...

Razumljivo pa je, da je ta internacionalizem prišel najbolj resnično do izraza tamkaj, kjer...

Na glasbenem področju sem kmel za mentorja menda najboljšega sedanjega muzikologa...

Glasično življenje v Posarju pa ima tudi sicer bogate tradicije, zlasti v ljudskem petju in

Smrt ameriškega dramatika

Pred dnevi je umrl v neki newyorški bolnišnici Robert E. Sherwood, eden izmed vodilnih ameriških...

VERHAERENOVA STOLETNICA

Letos poteka sto let odkar se je rodil znameniti belgijski pesnik in dramatik Emile Verhaeren...

Enciklopedija v žepni izdaji

Želja po znanju je v našem času zelo velika, o tem pričajo številna leksikalna in enciklopedična dela...

gira Samo Hubad, drugo pa Bogu Leskovic.

gira Samo Hubad, drugo pa Bogu Leskovic. Seveda bo nastopila tudi vrsta naših znanih...

Poljudski sem mimogrede odkril to ali ono iz te kulture. Brez dvoma je kulturno življenje...

Najbolj pa so prišla prizadevanja doseganja režima do izraza v novi posarski univerzi. Ze leta 1947 so bolnišnici v Monourgu preuredili v medicinski klinični inštitut...

ka. Tratinke je taktar — leta 1906 — na Dunaju sodeloval pri znamenitem naprednem humanističnem...

dobil eno zvezdico, in opera v izvedbi moskovskega Veličnega teatra pa nobene, kar pomeni, da se ta plošča ne priporoča.

Razen že omenjenih oper so že posnete in bodo v najkrajšem času v prodaji tudi...

Sedaj pa nazaj v Ljubljano! Tukaj bodo verjetno do 15. decembra končali s snemanjem prvih dveh oper, ki za sedaj nameravajo posneti.

LJUBLJANSKA OPERA NA POTI V SVET

podobna telovadnici. Vse telovadne naprave so bile potisnjene tesno k stenam, mednje pa so se mešali najobčutljivejši mikrofoni...

Ob 70-letnici Antona Sovreta

So ljudje, ki ne poznajo starosti, eden takšnih je naš ljubljani. Čeprav je večino svojega življenja preživel v družbi grških in latinskih klasikov...

Za svojo življenjsko nalogo si je postavil, naj bi živel klasični mojstri vsaj v prevodih dalje.

Njegovo največje delo so »Stari Grki«, obsežna, poljudno pisana in okusno opremljena zgodovina stare Helade...

Prof. Sovre je doma na vseh področjih antične znanosti. V sodelovanju tenak posluž in okus z ogromno filološko učtenostjo...

K sedemdesetletnici prof. Sovretu vsi, ki smo kdaj v njegovih prevodih uživali »dobre in bogato obložene mize Homerjeve, zlasti pa njegov hvalni učenci od srca čestitamo in želimo, da bi še mnogo zakladov, ki jih pokriva prah stoletij in učne filologije...

Kajetan Gantar

Kmetijske zadruge bodo svoje kmetijske gospodarske programe sestavile

Ne gre pri tem za nekaj posebnega. Če v prejšnjih letih so nekatere zadruge sestavljale svoj program investicij in program dela kmetijskih odborov. Upravni odbori teh združug so dobro pretehtali, katerim investicijam in katerim kmetijskim ukrepom dati prednost ter tako čim bolj koristno uporabiti ustvarjene dohodke. V večini primerov so takšne programe tudi obravnavali ter sprejeli občni zbori. Silene, toda obsežne investicijske programe so za leto 1958 sestavile tudi vse okrajne zadrugne zveze.

Koristnost takšnega načina pristopanja k delu se je pokazala zlasti v tem, da so imeli zadrugni in organi zadrug orientacijo, kaj hočejo doseči, da so se dobro in vsestransko pripravili za določene naloge in da so globo razdelitve letnega dobička dobro premislili, kam naložiti sredstva, da bo čim več koristilo.

Teško je reči, da so bile ostale zadruge brez programa. Skrajni vsak upravni odbor je sprejema, seveda največkrat sprotno za krajše obdobje, sklepe za razne investicije in kmetijske pospeševalne akcije. Vendar so pogosto ti sklepi nastali le iz trenutnih potreb, s težnjo, da se ustvarjene dohodke čimprej uporabi, večinoma neracionalno, gledajo so bili odraz stihističnega dela in vsaj delno osebnih in koristolovskih interesov.

Prispevek kmetijskih združug k izpolnjevanju glavnih nalog naše gospodarske politike v prihodnjem obdobju — to je zboljšanje kmetijske proizvodnje, pa je lahko izredno pomembna, če se bodo lotile tega dela sistematično in usmerile svoje sile predvsem tja, kjer bodo največji in najhitrejši rezultati. Torej bo osnovna vsebina kmetijske gospodarskega programa kako doseči večjo proizvodnjo v kmetijstvu. V tem smislu bo program predvidel utrjevanje in razvijanje raznih gospodarskih dejavnosti in jačanje zadrugnih proizvodnih sredstev, s katerimi bo zadruga sposobna pomagati individualnim proizvajalcem, da razvijajo kmetijsko proizvodnjo in sprejemajo sodobne metode kmetijske proizvodnje, nadejajo bodo važen del programa zadrug, predvsem njihovih kmetijskih odsekov različni konkretni ukrepi za zboljšanje kmetijske proizvodnje in v zvezi z vsemi temi nalogami.

Nekaj o mlekarstvu na Danskem

Kadar se govori o lepem razvoju danskega mlekarstva, se ima pri tem čisto v mislih dansko živinorejstvo ter mlekarstvo se posebej. Osemdeset odstotkov vseh mlekar na Danskem je zadržnega značaja. S prodajo mleka tem mlekarom zaslužio kmetije 45 do 50 odstotkov vseh svojih dohodkov. Na Danskem, v državi s 4 milijoni 300.000 prebivalcev, je okrog 1300 zadrugnih mlekar, ki predelujejo povprečno po 10.000 litrov mleka dnevno. Reče danske govedo daje letno 4 do 4500 litrov mleka s 12 odstotki toščine. Ne bi to govorili o tem, kako so dosegli tako visoko mlečnost pri živini, temveč bi hoteli spregovoriti par besed o tem, kako na Danskem ravnaajo z mlekom, da bi prišlo do čim bolj zdravo ter prirodno do mlekarom. Od aprila meseca pa vse do polovice novembra, ko nastopijo hladnejši deževni dnevi, je živina podnevni in ponočni na pašnikih. Glavna hrana je torej sveža trava, enkrat dnevno pa živini poroklatijo tudi koncentrat. Od novembra meseca do aprila, ko imajo živino v hlevih, so na jedilnem listu seno, silaža, repa ter dodatek koncentrata (otrobi in drugi). Poleti in pozimi molžejo le dvakrat dnevno. Mošča je mehanizirana in imajo vsi kmetovalci za to potrebne stroje. Mošče zjutraj, (poker) je okrog četrte ure da bi bilo mleko lahko čimproje v

logami, pravilna razdelitev že razpoložljivih in novo ustvarjenih lastnih sredstev zadrug. Če se najprej ustavimo pri investicijah, ki predstavljajo krepitve zadrugnih proizvodnih sredstev, obenem pa močno oporo za hitrejši razvijanje proizvodnje na gospodarstvih članov zadrug, bomo našli vrsto možnosti in bo težja je odločitev, kje zaleteti najprej, da bo korist največja. Za investicije bo prav gotovo uporabljen tudi pretehtani del zadrugne akumulacije. Velika zadruga ima možnost, da uredi razne kmetijske proizvodne objekte od zadrugnega posestva, ki naj postane center napredka kmetijske proizvodnje, pa do trsnice, drevesnic, plemenitih postaj, steklenjark, toplih gred, pašnikov, raznih skladišč za semena, silnic itd. Najobsežnejše področje investicij je prav gotovo mehanizacija kmetijstva, kjer bo potrebno doseči bolj vsestransko uveljavljanje različnih strojev in naprav, utrditi organizacijske oblike korišćenja zadrugne mehanizacije in zagotoviti rentabilnost. Zadruge bodo predvidle in nabavile različnih pogonskih strojev, strojev za obdelavo zemlje, za setev, za zaščito rastlin, stroje za pospravljanje in predelavo pridelkov, prevozna sredstva, namakalne naprave itd. Znatna količina kmetijskih proizvodov gre v izgubo, odnosno ne razpoložajo v dovoljni meri z raznimi obrati za predelavo kot so n. pr. sušilnice, predelovalnice sadja in sočiva, urejen zbiralnice mleka, žganjarne, kleti in podobno. Možnosti so tudi, da zadruge razvijajo razne uslužnostne, odnosno obrtne dejavnosti kot kovaško, kožarsko, mizarstvo obrt, domačo obrt in še druge obrti komunalnega značaja. Nekatere zadruge bodo vršile tudi razne druge investicije kot dograditev zadrugnega doma, na področju proizvodnje gradbenega materiala (kamnolom, apnenica, manjše opkarnice), vodovod, investicije za zboljšanje trgovine itd.

Za v preteklih letih so kmetijske zadruge dosegle uspehe glede zboljšanja kmetijske proizvodnje in nekaterimi dobro izvedenimi kmetijskimi ukrepi. Pokazalo pa se je, da je bil uspeh večji tam, kjer je bil ukrep povsem dobro organizacijsko in materialno pripravljen, kjer so bili zadrugni ukrepi prepričani v koristnost in nujnost tega. Prav gotovo imajo odbori njihovih strokovnih odsekov široke možnosti, da ob pomoči kmetijskih služb OZZ, GZZ in drugih kmetijskih institucij pokrenejo konkretne akcije za napredek kmetijske proizvodnje. V našem kmetijstvu se skrivajo še ogromne rezerve, ki jih lahko v nekaj letih v veliki meri izkoristimo. Naj navedem le nekaj važnejših ukrepov, ki jih bodo stavile zadruge v svoj program. N. pr. zamenjava semen žit, krompirja itd. Če bi n. pr. sp. žit zamenjali vsako peto leto krompir za seme, bi to pomenilo radi večjega donosa na ha v Sloveniji 26.000 vagonov krompirja več ali 2,6 milijard din več dohodkov. To pa lahko dosežemo v nekaj letih s sistematičnim in vztrajnim delom. V zvezi z zboljšanjem semenarstva bodo zadruge stavile v svoj program proizvodnjo raznih semen, sortne in demonstracijske poljake in čistene semen. Samo čiščenje žitnih semen nam lahko pripomore, da

V soboški občini bo treba BOLJE GOSPODARITI

Soboška občina predstavlja poleg svoje industrije in obrtne dejavnosti močno agrarno področje. Področje občine obsega 20.798 ha zemlje, od katere je 14.163 ha obdelovalne površine, 6043 ha gozdne, 467 ha močvirij in 1125 ha nerodovitne površine. V občini zavzema obdelovalna površina 70 odst. celotne površine, kar je za 3% boljše kot v okrajnem merilu. Ta površina je razdeljena na 4164 gospodarstev, od katerih jih je 981 kmetovalcev. V občini prevladuje močan srednji kmet s posejto nad 3 ha in s sorazmerno maloštevilnimi družinami. Na področju občine sta dve kmetijski gospodarstvi socialističnega sektorja in sicer Rakičan z raztresenimi obrati v Mačkoveh, Lemerju, Petanjeh in soboški ekonomija, ki se dobro in hitro razvijata. Pri obeh posestvih je osnovni problem razdrobljenost zemljiških parcel.

Zivinoreja je močna gospodarska panoga, saj redijo kmetijska gospodarstva 1168 konj, 6497 molznih krav, 19592 svinj, 50.672 kokoši in nekatere druge živali. Pod možno kontrolo imajo samo 718 krav. Tovarna mlečnega prahu je letos v desetih mesecih odkulpa na področju občine 918.624 mleka ali povprečno na vsako molzno kravo le okrog 150 litrov, čeprav je bila povprečna cena litra mleka 23 dinarjev. Največja pomanjkljivost za hitrejši razvoj živinoreje je pomanjkanje dobre krme. V občini odman sadjarstvo zaradi posledice

kaparja in nezainteresiranosti posameznih kmetovalcev, ki ne vidijo v tej panogi dovolj rentabilnosti. Podobno je tudi z gozdom, ki so več ali manj prepuščeni sami sebi. V 15 kmetijskih zadrugah na področju občine je po podatkih zadnjih občinskih zborov včlanjenih 2588 članov oziroma 2328 gospodarstev. Kmetijske zadruge v Gederovih, Cernalavcih in Gradšču životarijo ali pa so dejansko izumrle kot v Rankovcih in Salamencih, za kateri je občinski ljudski odbor uvedel pristojno upravo. Sorazmerno slabo so včlanjena kmetijska gospodarstva v KZ na področju bivših občin Tišina in Mačkovec. Najmanj jih je včlanjenih v vasi Kuštanovec. Kmetijske za-

druge so začele urejati članstvo, vendar so imale lani na koncu leta neplačane daniše in višini okrog pol milijona dinarjev. Kmetijska zadruga v Rankovcih nima lanskoletnega zaključnega računa in še ni imela letnega zбора, kar je edinstven primer v okraju. V Cernalavcih so plačali soostanke deležev iz sredstev kmetijske zadruge, kar vsekakor ni pozitivno vplivalo na razvijanje zadrugne zavesti. Pri odkupu kmetijskih pridelkov so zadruge odigrale svojo vlogo. V preteklih letih so odkup se je dogajalo, da so se od poslovoje do članov upravnih odborov vsi spremeniili v nakupovalce, hodili od hiše do hiše, pri kmetih skoraj prosjajali za kmetijske pridelke ter ustajali tako pehoso za vržanje cen. V prvem polletju so kmetijske zadruge soboške občine prodale za 114 milijonov 209 tisoč dinarjev kmetijskih pridelkov in živine ter v istem obdobju za 55 milijonov dinarjev potrošnega blaga. Vse KG razen Gradšču, Kroga in Sobote so prvo polletje zaključile z dobički, ki znašajo skupno 2 milijona dinarjev. Večina upravnih odborov ima položaj zadrug v svojih rokah. To je težko trditi za upravni odbor kmetijske zadruge Gradšče, ki se od svoje izločitve v februarju še ni sestal.

Na področju občine je 55 mlatičnic. Samo štiri imajo kmetijske zadruge, medtem ko imajo ostale zasebni. Le-ti z mlatičnicami razvijajo široko dejavnost z žaganjem drv in z ostalimi uslugami. Prav tako je v Pomurju več traktorjev pri zasebnikih kot v kmetijskih zadrugah. Ugotovljeno je, da traktorji prevozijo več gramozov kot preorjejo zemlje. Pri kmetijskih zadrugah in občini dela 12 živinorejskih odsekov, 12 poljedelskih 11 sadjarških, 5 strojni, čebelarški odsek in odsek za zaščito rastlin. Letos so vodstva kmetijskih zadrug začela kazati več zanimanja za vzgojo svojega članstva in so pripravljene iz svojih sredstev vzdrževati ljudske univerze. Po drugi strani pa kažejo kmetijske zadruge še vedno premalo zanimanja za kmetijsko nadaljevalno šolo.

Živinoreja in specializirana rastlinska proizvodnja NA KMETIJSKEM GOSPODARSTVU CRNCI

Poljedelsko-živinorejsko gospodarstvo v Apačih kotlini je eno najmočnejših socialističnih obratov te vrste v Sloveniji. Po reorganizaciji KDZ je bilo v sklopu posestva nekaj nad 950 ha obdelovalnih površin. Ustanovili so samostojna delovišča v Crncih, Stogovcih in Lumanovih. Delovišče Vratji vrh se je letos odcepilo in na 200 ha površine so ustanovili KG Trata. V zadnjem času je glavna skrb črnske direkcije specializirana rastlinska proizvodnja ob istočasnem izboljšanju pogojev za živinorejo. Od sedaj številnih kultur, bodo v bodoče na posestvu pridelovali le bele žitarice in krompir. Več površin pa mislijo zasejati s peso ter s koruzo za silažo. Zato bo potrebno preorati nekaj travniških površin. To jim bo omogočilo, da bodo lahko število goveje živine vskladili s hektarskimi površinami. Na posestvu pride zdaj le 0,40 živinske enote na hektar. Število goveje živine bodo morali od 370 povečati na 950 glav. Pred tem bo seveda treba dograditi hlev v Lumanovih ter pomožne objekte pri bivših zadrugnih hlevih, ki so prešli v last posestva v Apačah, Stogovcih, Podgorju, Lutvercih in tako dalje.

Na posestvu odgajajo zelo dobre plemenjake in tako dosti prispevajo k napredku govedoreje tudi v zasebnem sektorju. Pri 190 kravah-mlekaricah so letos dosegli že dokaj visoko mlečnost — 8.000 litrov. Naj-

boljša krava »Cilka«, kateri petletni povpreček mlečnosti je 3700 litrov, je na letošnji republiški razstavi dobila tudi prvo nagrado. V vzorno urejenih, pred leti zgrajenih hlevih goje tudi 700 svinj. Največ goje nemško plemenito svinjo, ki se tu najbolje obnese.

Na posestvu se letos postavljajo z visokimi hektarskimi donosi. Pri ječmenju sorte »pergras« so dosegli povprečje 23,1 kvintala na hektar, na delovišču v Crncih celo 33 q. Oziroma pšenica sorte »bankuti« je dala povprečno 18,7 q donosa na ha. Krompirja rane sorte »bomov« so pridelali 140 q na ha, krompirja pozne sorte »merkur« ter srednje pozne sorte »jubela« pa 200 q na hektar. Krmske pese so pridelali 420 q na hektar, pa tudi pri sladkorni pesi, ki so jo letos prvič zasadili je bil hektarski donos kar precejšen in je znašal 210 q.

Strojni park z nad sto stroji omogoča sodobno obdelavo zemlje. Letos so nabavili še dva traktorja, tako da jih imajo zdaj že šest. Svoj strojni park dajejo na razpolago tudi zasebnim kmetom v okolici. Na posestvu med drugim primanjkuje strokovnega kadra.

Kmetijsko gospodarstvo Crnci ter tudi zadruga gospodarski obrat v Zepovcih dokazuje prednost skupne obdelave ter mehanizacije. Tudi tu ob naši severni meji dosega torej že lepe uspehe. Le so poskrbeti bodo morali, da bo v nekaj letih število živine odgovarjalo obdelovalnim površinam posestva. Zlasti pa bo pomembno obkoljičnem napredku še vnaprejški skrbiti za kvaliteto pri živini. Ta bo morala biti taka, kot danes ali pa se bo morala temeljito selekcijo še izboljšati. —jib

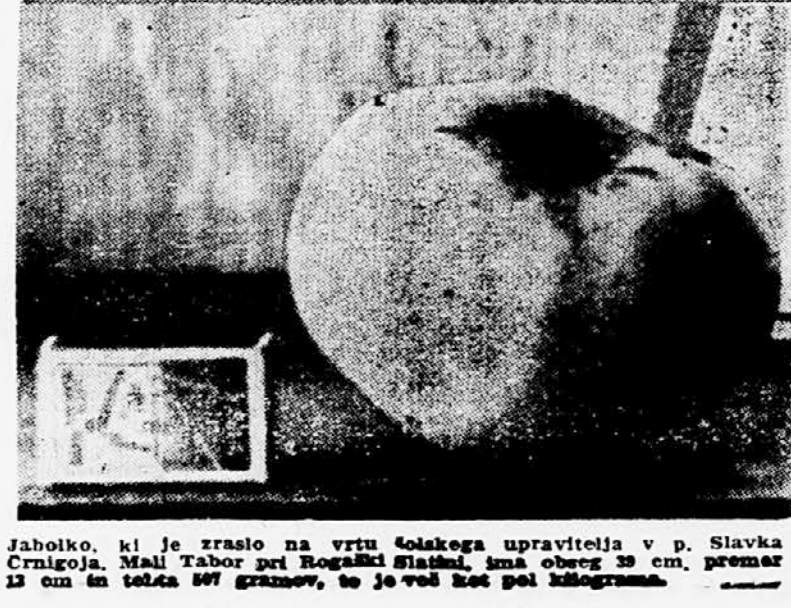
Klet vinarke zadruge v Kostanjevici, ki bo kmalu polna letošnjega pridelka. Zmogljivost kleti je 40 vagonov. Poudaba novega pridelka od strani kmetov je zelo velika in ga klet ne bo mogla vsega prevzeti. Kvaliteta letošnjega pridelka je srednja, vendarle bo s skrbnim šolanjem pod vodstvom znanega vlnskega strokovnjaka tov. Likarja letošnji cvček

Žirovska ribiška družina je zelo aktivna

Cez žirovski plato teče Poljanska Sora, ki je prav tam kakor ustvarjena za gojitve potonih postrvi Ribiči, včlanjeni v žirovski družini, se dobro zavedajo važnosti svojih voda ne le za svoje sportske in gospodarske potrebe, marveč tudi za turizem, ki se v tem prelepem kotu Gorenjske vse bolj razvija. Če pa se iz neke vode jemlje, se mora tudi vlagati in zato si je žirovska družina omislila vališče, v katerem bodo vsilili izkušeno ikre potone potonice, za poribljavanje svojih voda. Zmogljivost nove vališnice je 100.000 iker, kar bo zadostovalo. Matične ribe za osnukanje bo dobavila Sora. Revir žirovske družine obsega okrog 10 km, v njem lovi 19 upravitelcev. Izkušnje kažejo, da dajejo salmonidne vode v Sloveniji na 1 km od 5 do 20 kg postrvi letnega prirastka. Na podlagi statističnih podatkov bi Zirovci smeli odločiti 410 komadov, v vodi pa bi ostalo približno 1640 komadov. Teža števila pa v vodi ni, 19 upravitelcev ima pravico odločiti v 18 tednih lovne dobe 150 kosov, torej 2850 kosov skupno, kar pa je več kot znaša stalež vseh odraslih salmonidov. Po vpisu v dovolilnice so ujeli vsega 342 postrvi in lipanov. Povprečni odlov znaša na ribiča 57 komadov, za 19 ribičev torej 1083 ali skoraj trikrat več kot bi se smelo z gospodarskega vidika odločiti. Poleg tega je treba računati z izgubo, ki jo povzročajo krivolovci, vidre in drugi škodljivci. Raza tega mora biti Poljanska Sora očiščena klenov, ki so se prekomerno zaredili, in kapljice, ki delajo škodo ikram in ribjemu zrodu. Ribiška družina namerava zaradi dviga po-

Mednarodna izmenjava semen

Napredno kmetijstvo govori pri pridobivanju boljših kmetijskih rastlin o introdukciji in domestikaciji. Pod tema dvema nazivoma razumemo delo in postopek, ki je potreben za preizkušanje semen in sadik, ki jih dobimo iz drugih dežel. Na osnovi tega pridobivajo nove koristne sorte kmetijskih in povrtninskih rastlin, ki jih je treba aklimatizirati v drugih deželah. Do sedaj so na ta način bile tu in tam uvajane pri nas nove sorte, ni pa bilo sistematičnega dela, niti ni bilo to delo organizirano v širšem obsegu, ker zato ni bilo zagotovljenih deviz in ker ni bilo ustrežajočih navedenih za vzgajanje semen, njegovo preizkušanje in razmnoževanje. Zavod za kmetijstvo v Zagrebu in Zavod za sadjarstvo Hrvaške sedaj na osnovi zamenjave semen in sadik poizkušata priti do najbolj plodnih sort raznih rastlin. V zvezi s tem bosta oba zavoda pošiljala sličnim zavodom v inozemstvu sadke in semena. V zamenjavo za to, pa bosta od njih dobivala semena in sadke najboljših sort. Na ta način bomo lahko prili brez trošenja deviz do dobrih sort sadja, kmetijskih rastlin in povrtnin, katere bomo lahko po opravljenih preizkušanjih začeli razmnoževati in razdeljevati kmetijskim proizvajalcem v naši deželi. M. B.

Jabolko, ki je zrastle na vrhu solakega upravitelja v p. Slavka Crnigoja. Mali Tabor pri Rogasli Slatini, ima obseg 39 cm, premer 12 cm in tehta 697 gramov, to je več kot pol kilograma.

30 let ob 31. avgusta in družinno

Kako se hranimo v menzah

Ob dveh, treh popoldne se vrže na ulice pisana množica ljudi iz tovarn, uradov, podjetij in se končno razide po domovih. Ob tem času se napeljuje tudi menze, kjer se hranijo velika številna zaposlenih ljudi. Poleg številnih poročenih abonentov, kjer sta v službi oba zakonca, se hranijo v menzah tudi mnogi samski delavci in namočenci, ki ne žive v družini. Številni med njimi imajo neurejane stanovanjske razmere, da si ne morejo skuhati doma niti najnujnejših stvari in so prisiljeni, da se hranijo v menzah, velik del pa je kljub menzah še vedno nezadostno in nerodno hranjeni. Prav prehrana pa je važen pogoj za zdravje in ugodno počutje človeka, kar pa še vedno premalo upoštevamo. Zlasti v naših menzah sta prehrana in kultura postrežbe premnogokrat deležni kaj škabe pozor-

nosti, prav tako pa tudi v različnih obratnih kuhinjah, zavodnih itd. Za to vrsto prehranjevanja kažejo vse premalo zanimanja tudi državnih in družbenih organov, a tudi družbene organizacije. Premajhna je tudi ekonomska pomoč, medtem, ko je strokovna kontrola nezadostna. Prav ta pa bi bila zelo potrebna, kajti priprava in razdeljevanje hrane je večidel v rokah nečlane in nestrokovnega osebja. Večina tega je za to delo nekvalificirani ali pa ima kvalifikacije, pridobljene le z delovno dobo. V menzah in drugih podobnih obratih so neurejena in neenotna tudi določila o javnih dajstvih, ki jih ti plačujejo, seveda na osnovi večje ali manjše uvidenosti ljudskih odborov. Zavrži teh in še drugih pomankljivosti so posledice dokaj občutne. Hrana v menzah je

enolična, pogosto neokusna pripravljena in nima v sebi potrebne biološke vrednosti. Tuji cene posameznim obrokom so visoke, za kar pa ne tiči vzrok vedno v ekonomskih pogojih, temveč je posledica raznih, tudi zgoraj navedenih pomankljivosti v obratu. Mnogim ljudem pomeni menza edino rešitev vsakodnevnih prehrane. Če družine so vsaj za en obrok dnevno vezane na prehranjevanje izven doma, zaposleni stariši v menzi, otroci pa v šolski kuhinji. Z ostrim na veliko število zaposlenih ljudi je štelo menz in podobnih obratov še vedno premajhno in ne more zadovoljiti vseh potreb. Kljub pomankanju pa so ponekod taki obrati, katerih zmogljivost je le slabo izkoriščena, to pa — zaradi slabe in predrage hrane.

Prav zaradi tega bi bila kaj ugodna rešitev v bolj praktičnih oblikah prehrane, kot je samopostrežba, odnašanje hrane domov (n. pr. iz obratnih menz), ustanavljanje raznih okrepčevalnic in mlačnih restavracij (n. pr. mlačna restavracija v Kranju, ki s svojo ceno, a iz vrstno postrežbo lahko vsakogar zadovolji). Temeljiteje in stalno preučevanje prehrane tistih, ki se hranijo izven domačega ognjišča ter organizacije kontrole in stalne pomoči takim obratom bi v izdatni meri pripomogla k temu, da bi bila hrana, ki jo uživa naš delovni človek zares dobra, okusna in kar je mnogo vredno — da bi bila pripravljeno in vestno in skrbno.

Dor na naši mizi

Ne vem, zakaj naše gospodinje por tako malo cenijo. Dodajajo ga le kot začimbo govori juhi, a drugače ga malo ali pa sploh ne pripravljajo. Morda ga niso niti poskusile pripraviti v kakšni drugi obliki, in vendar je por skoraj edina zelenjavna vrsta, ki ostane sveža in sočna v zamrznjeni obliki, najhujšo zimo tja do pomladu. Pripravljajo mu tudi več različnih snovi, posebno pa zelena, kakor češnja, v katero vrsto tudi spada, je da ima prijetnejši, milnejši okus. Zato ga predeveno raznim jedem kot začimbo. Kaj vse lahko pripravimo in poru, vse lahko pripravimo in poru. Porova juha z dodatkom krompirja, odšavljena z vinom, ki sori in paradajžnikom nam bo izborna teknila. Krompirjeva solata, med katero bomo zmešali drobno zrezano poru bo zelo okusna, a tudi za oko lepa. Pripravljamo ga tudi kot beluš. Por očistimo ter odrezemo trde zelene liste (te bomo porabili ali za juho ali pa prikuho), nato ga skuhamo v slani vodi, odcedimo in zabelimo z maslom, na katerem smo prepražili drobtinice. Okusna je porova omaka. Na maslu razmešamo žilko sladkorja, dodamo na drobne rezance zrezan poru, ga prepražimo in malo potresemo z moko. Ko se tudi moka malec prepraži, dodamo še sladko papriko in primerno zalijemo. Na koncu pritrjeno še limonov sok ter kosček presnega masla. Ii govodini bomo postrežile porovo prikuho, ki jo pripravimo s prepraženimi kot druge prikuhe, na koncu ji dodamo še skodelico žitne smetane. Za sladkose pa pripravimo poru z belim vinom. V ta namen očistimo poru vseh trdnih zelenih listov, ter ga razrežemo na en dolge kose, ga poparimo in odcedimo. Zložimo ga v pasterizirano kozico ter poljemo z 10 dkg masla in čoko belena vina ter primerno očistimo. V tem ga nato dušimo. Ko je por mehak in je vino izhlapelo, ga zmešamo v drugo posodo. Na ostalem maslu pa prepražimo drobtinice, z njimi zalijemo poru in prepražimo. Započen poru s krompirjem Pol kg belušu poru zmešamo na razne in skuhamo. Posebel sku-

Bela bluzica iz popelina, ki jo prijetno počivajo vrtniki, manjti in šepki iz štatista blaga.

DOMA SUŠENO MESO

Ko kupimo klobase opazimo, da se brez kakaj dne začne kvartiti. Vzrok temu je lahko, da je shramba premalo zračna ali pa so klobase premalo suhe. Zato je najbolje, da jih še enkrat presušimo v domu v štedilniku.

Gorišče, to je prostor, kjer kurimo, dobro pometemo in rešetke umijemo. Na to rešetko položimo klobase in slanino ali kar želimo posušiti, lahko tudi dobro nesoljeno svežo meso in slanino. Prostor, kamor pada pepel pa napolnimo z žaganjem, katerega pri vrstnih podkurimo s papirjem. Vrsta mora biti v zaprtu, tudi zapirajo nad kotlom (šuber) naj bo le malo odprt. Zaganje bo počasi tielo in s tem povzročilo dim, ki suši meso. Za svežo meso se mora to sušenje ponoviti. Bolje je, če klobase vise, zato vzamemo tanko močno palico in jo damo počez tik pod ploščo ter nanjo obešamo klobase. Z. S.

Obstojajo različne metode sušenja, ki so otroku potrebne in tistimi, ki slepo sledijo navodi. Govorimo o puloverjih in pletenih čepljah. Puloverjih so otroku precej neprimernejši, kot pletenke jopice. Predvsem zato, ker jih otrok težje obleče, oz. slači. Iz razumljive »nenobe« otrok obdrži pulover tudi v topli prostoru, torej z njim ne uravnava svoje telesne toplote, kar pa je edini namen vseh volnenih pletenin. Poleg tega imajo pulover-

O otroških pleteninah

ji pogosto tudi drugo napako, ki pa je posledica trenutne »moder«. So visoko zaprti tako, da otrok glavo komaj stisne skozi visok stojec ovratnik. Čeprav se ti ovratniki sčasoma raztegnejo, pa vendar ne izgubijo svoje druge, važnejše napake. Kadar je otrok oblečen v pulover s takim ovratnikom se vrat in grlo čezmerno segrejeta kar ima za posledico vrsto nevsehčnih obolenj. Iz vseh navedenih vzrokov so primernejše pletenke jopice, katere pri domiselnih pletilji dobijo mnogo raznovrstnih oblik.

Vsem očitnejsi nesmisel pa so pletenke kožuhovine ali usnje in se v kožuhovino podložene jopice. Iz nerazumljivega vzroka pa ta tako očitni nesmisel postaja vsesplošna navada tako, da sedaj skoraj že ne poznamo drugačne oblike otroške pokrivala, kot pleteno, čez ušesa skrbno postojeno pleteno čepljo. V topljih septembrskih dneh, sem videla na Golovcu štiri otroke, ki so imeli na glavi čez ušesa spleteno volnene čeplce, bluzic s kratkimi rokavi in — čevilje v rokah.

Besede o krznenih čepljah so po neštetem, upajmo, odveč. Predvsem kmetičnim staršem, ki pokrijejo svojega otroka s pokrivalom tudi v postelji, pa naj velja zdravnikovo zagotovilo, da je čeplca v sobi, otrokovemu zdravju vedno škodljiva.

NE VOLNENEGA PERILA Ker želimo med pletenine tudi majice in hlačke, moramo opozarjati, da volneno perilo iz zdravstvenih in estetskih vzrokov ni priporočljivo. Velja načelo, da naj bo otrok tudi v hladnejših dneh oblečen tako, da si telesno temperaturo lahko uravnava sam. Prav zaradi tega so tudi pletenke jopice tako zelo primerne in nepogrešljive. Nemogoče je namreč, da bi si otrok

je bolj ali pri igri slečil in oblečil majice in majice, bluzice in stare brezokvavke, s katerimi tako radi »stopio običeje« svojega vedno »nagacnega« otroka. Lahki triko ali tenka flanelasta majica brez rokavov tudi toplejšo bluzo in jopico je tudi v hudi zimi dovolj. Ob pleteninah velja tudi vedno uspešno estetsko načelo, da je lepo vse tisto, kar je preprosto. Dovolj je, če pletenimo, ki je gladko pletena okrasimo s skromnim pletenim vzorcem (prav primeren je za to grabost vzorec; prva vrsta menjaje levo in desno, druga vrsta same levo in tretja vrsta desno-levo — torej menjaje s prvo vrsto). Vsi z roko našiti okrasni rož in penteljice pa so največkrat zelo neokusni. Tudi kraj pletenih jopic in puloverjev ali brezokvavk je lahko dober, ali pa smešen. Tako so primerne za dojenčke jopice iz reglan rokavi, katere začenemo pletiti ob vratu. Primerne so tudi ozki kimono rokavi, ki se pa takoj spreminijo v smešno in neprimerne, če so pod pazduho globoki. D. P.

DOJIMO OTROKA!

Prva pravica vsakega otroka je, da ga doji mati. Mnogo otrok pa doji tudi na pravo mesto in zamenjajo dojenje z umetno prehrano, kar pa o ovpa njemu najbolj prilagojena hrana in obenem še drugih dobrot, ki mu jih ne more nadomestiti nobena druga stvar. Na Kitajskem, Japonskem in Filipinih, kjer je težko dobiti varno mleko in groze zato otroku dajo, je skoraj 100 odstotkov otrok dojenih, kar je mnogo več, kot se doji v drugih delih sveta. Na Kitajskem, Japonskem in Filipinih, kjer je težko dobiti varno mleko in groze zato otroku dajo, je skoraj 100 odstotkov otrok dojenih, kar je mnogo več, kot se doji v drugih delih sveta. Na Kitajskem, Japonskem in Filipinih, kjer je težko dobiti varno mleko in groze zato otroku dajo, je skoraj 100 odstotkov otrok dojenih, kar je mnogo več, kot se doji v drugih delih sveta.

vega občutka nesigurnosti. Od tega drugega naj zahnaja otrokov prvi občutek sigurnosti kot od načina, kako ga njegova mati privije k sebi in ga nahranja s hrano, ki mu nikoli ne dela težav? To so prvi doživljaji otroka in od njih zavisi v veliki meri njegov duševni razvoj. Po rojstvu mora otrok obdržati telesno temperaturo, začeti dihati in opravljati druge funkcije, ki jih je prej opravljala zanj njegova mati. Devet mesecev sta bila mati in otrok tako nekako isti organizem in medtem, ko se otrok prilagaja na življenje izven matere, naj mati obdrži z njim čim ožji kontakt. Dojenje pa nadaljuje isto vrsto prehrane in obenem tudi fizično bližino tako, da je ločitev postopna in ugodna za otroka.

Mleko vsakega sesalca je specifična hrana za njegovega mladiča in to velja tudi za človeškega otroka. Obenem ima mleko ob svojem viru ravno pravo temperaturo in je prosto bakterij. Materino mleko vsebuje v najbolj ugodnem razmerju za rast mladega organizma vse minerale in vitamine poleg ogljikovih hidratov, beljakovin in maščob. Narava je planirala pravilno za nedonošene kot za vpravil-

dr. A. M.

F. P. Ljubljana: Tri leta so se pretekla, odkar so pri vas upravičili, da imate razjede na jeziku. Čeprav se dr. P. T. Mariborja predpisane diete, vendar se vam težave, posebno bolečina nenehalno izboljšati. Kadi bi se odločili za operacijo, zdravniki vam svetujejo, da imate operacijo prežgodi, zato si želite še našega nasveta.

Na desni strani levega palca ob sklepu imate že doli črna hula, ki vam povzroča bolečino, obenem pa vam pravi, zunanjo obliko vsake obuteve. Te vrste spremembo na palcu imenujemo s tulko haluz valgus; če gre za vnetje mešička zdravimo bula z 20 odstotni bariolova mazila, sicer pa z operacijo ali pa z ortopedskimi pomagali. Včasih je s primerni množico tako sta dva vnetja povzročila takle strnjava, ali pa to naziva, da damo vložek med palec in ostale prste, izboljšamo ali preprečimo nadaljnjo deformacijo. Če deformacija palca ni več pripomoček koničasti čevlji.

P. T. MARIBOR: Na desni strani levega palca ob sklepu imate že doli črna hula, ki vam povzroča bolečino, obenem pa vam pravi, zunanjo obliko vsake obuteve. Te vrste spremembo na palcu imenujemo s tulko haluz valgus; če gre za vnetje mešička zdravimo bula z 20 odstotni bariolova mazila, sicer pa z operacijo ali pa z ortopedskimi pomagali. Včasih je s primerni množico tako sta dva vnetja povzročila takle strnjava, ali pa to naziva, da damo vložek med palec in ostale prste, izboljšamo ali preprečimo nadaljnjo deformacijo. Če deformacija palca ni več pripomoček koničasti čevlji.

Zdravnik svetuje

F. P. Ljubljana: Tri leta so se pretekla, odkar so pri vas upravičili, da imate razjede na jeziku. Čeprav se dr. P. T. Mariborja predpisane diete, vendar se vam težave, posebno bolečina nenehalno izboljšati. Kadi bi se odločili za operacijo, zdravniki vam svetujejo, da imate operacijo prežgodi, zato si želite še našega nasveta.

Na desni strani levega palca ob sklepu imate že doli črna hula, ki vam povzroča bolečino, obenem pa vam pravi, zunanjo obliko vsake obuteve. Te vrste spremembo na palcu imenujemo s tulko haluz valgus; če gre za vnetje mešička zdravimo bula z 20 odstotni bariolova mazila, sicer pa z operacijo ali pa z ortopedskimi pomagali. Včasih je s primerni množico tako sta dva vnetja povzročila takle strnjava, ali pa to naziva, da damo vložek med palec in ostale prste, izboljšamo ali preprečimo nadaljnjo deformacijo. Če deformacija palca ni več pripomoček koničasti čevlji.

Na desni strani levega palca ob sklepu imate že doli črna hula, ki vam povzroča bolečino, obenem pa vam pravi, zunanjo obliko vsake obuteve. Te vrste spremembo na palcu imenujemo s tulko haluz valgus; če gre za vnetje mešička zdravimo bula z 20 odstotni bariolova mazila, sicer pa z operacijo ali pa z ortopedskimi pomagali. Včasih je s primerni množico tako sta dva vnetja povzročila takle strnjava, ali pa to naziva, da damo vložek med palec in ostale prste, izboljšamo ali preprečimo nadaljnjo deformacijo. Če deformacija palca ni več pripomoček koničasti čevlji.

Jošku so pomagali

Jožek je prvorojenec. Oče in mati sta bila takrat v tuji hiši kot delavca. Oba sta trdo delala in delo matere je imelo posledice na otroku. Jožek je prišel na svet z dvema hriboma: nenormalno veliki ušesi in vrdino na prsnem košu. Njemu je sledila na svet po komaj dobrih desetih mesecih sestra, in ob njenem vrodu je mati umrla. Oba sta bila v nainejnejši mladosti oropana s krvne materine roke. Da sta tudi telesno zaostala, čeprav je bila sestra normalno razvita, je poseben razumljivo. Jožko je prebolel več boleznih, najhujši je bil rahitis. Oče je potem kmalu podredoval dokaj veliko posestvo in se z drugo ženo in otrokdom preselil tja. Otroka sta dobila mačehe, ta pa kmalu dobila mačehe, nato svojega lastnega otroka... Duševno dobro razvit in posrcu zelo dober otrok Jožek je v rasti zelo zaostal. Pri devetih letih ga ni bilo niti toliko, kot normalnega šestletnega fantka. Razen ušes seveda, ki so bila nenormalna. Tako je bil po vseh zdravniških posvetih letos vzgledan v običajnega normalnega otroka. Zelo dober otrok Jožek je v rasti zelo zaostal. Pri devetih letih ga ni bilo niti toliko, kot normalnega šestletnega fantka. Razen ušes seveda, ki so bila nenormalna. Tako je bil po vseh zdravniških posvetih letos vzgledan v običajnega normalnega otroka.

Jožek je prvorojenec. Oče in mati sta bila takrat v tuji hiši kot delavca. Oba sta trdo delala in delo matere je imelo posledice na otroku. Jožek je prišel na svet z dvema hriboma: nenormalno veliki ušesi in vrdino na prsnem košu. Njemu je sledila na svet po komaj dobrih desetih mesecih sestra, in ob njenem vrodu je mati umrla. Oba sta bila v nainejnejši mladosti oropana s krvne materine roke. Da sta tudi telesno zaostala, čeprav je bila sestra normalno razvita, je poseben razumljivo. Jožko je prebolel več boleznih, najhujši je bil rahitis. Oče je potem kmalu podredoval dokaj veliko posestvo in se z drugo ženo in otrokdom preselil tja. Otroka sta dobila mačehe, ta pa kmalu dobila mačehe, nato svojega lastnega otroka... Duševno dobro razvit in posrcu zelo dober otrok Jožek je v rasti zelo zaostal. Pri devetih letih ga ni bilo niti toliko, kot normalnega šestletnega fantka. Razen ušes seveda, ki so bila nenormalna. Tako je bil po vseh zdravniških posvetih letos vzgledan v običajnega normalnega otroka.

Na kliniki v Ljubljani so pred kratkim Jošku v resnici popravili ušesa s plastično operacijo. Ima poseben normalen videz. Tudi telesno se je okrepil. Moderna medicina in skrb ljudske oblasti za take otroke, mu bosta s šola vrnila to, za kar ga je prikrjavala narava. Zavrži svoje zgoraj omenjene in naravne dobričnosti je postal Joško ljubljenec na kliniki. Vsi ga imajo radi. Zanj se zelo zanima tudi Higijenski zavod v Ljubljani, prav tako najužijeta za zdravstveno in socialno politiko na okraju. Vsi si prizadevajo, da bi postal koristen član družbe. Predlog je, da bi ga dali sedaj v dom invalidne dece. O tem bo sklepal svet za zdravstvo, kajti po uradni bi moral zanj plačevati oče, ker ima veliko posestvo. On in mačehe pa se branita prispevati, ker je posestvo močno obremenjeno z užitkom in sta za delo na posestvu sama. To je tudi res. Vsekakor je pa otrok potreben družbene skrbi za zdravje in vzgojo, ker bo le tako lahko postal koristen in zadovoljen članek.

Kakšen je pristen med

Naša naročnica J. T. postavlja vprašanje, kako se loči pristen naravni med od ponarejenega, zmešanega s sladkorjem. Če hočemo doznati, ali je med pristen ali ponarejen, moramo upoštevati več okoliščin, predvsem pa njegovo barvo, okus, vonj, gostoto kakor tudi kemični sestava. Vnema svojstva usotavljajemo s čistim, inoskrajno zelo čistim, je n. pr. po barvi zelo podoben gosti sladkorji raztopini, razlikuje pa se od nje po drugih lastnostih. Pri čisti medu vseh skupeno po barvi tudi na okus medu. Na splošno so svetle vrste čisti medu, medu ali medu, temne vrste pa bolj ostrega okusa. Listna trava vsebuje inoskrajno med po se točne barve, a izjemoma blažega okusa. Prav tako sta okus in aroma pri raznih vrstah različna. Zelo izrazit vonj in grenak okus ima med blažnega korenja, aševce, mašter, oster okus in močno list. Izrazito arome in okus ima tudi med jeseške rase in pelca. Specifično aromo (čvrstco) raznih vrst medu sestavljajo eterična olja ter njim bližne snovi, ki pri segrevanju medu hitro izhlapevajo. Po rastlinah, na katerih so čebele nabirale med, odločimo, ločimo predvsem evklirne in gozdne vrste medu. Ker sorini evklirni med n. pr. akacije, lipov, ajdov itd. se praviloma prodaja le tedaj, če je pretežno z rastlin ene vrste. Tudi po gostoti se razne vrste medu ločijo medsebojno. Na 80-stoto medu ne vpliva le voda, temveč tudi druge sestavine. Če je med med njimi mnogo sladkega in običajnega usnega sladkorja,

je, je tekoča oblika groznega sladkorja pa ga gosti. Po notranjem sestavi se lahko med razlikuje. Največ je v njem raznih sladkorjev. Prav tako je med dragoceno živilo, ki ga sladkorja, veliko pa tako imenovane invertnega sladkorja. Zato je med dragoceno živilo, ki ga ni sestavlja. Vnema svojstva usotavljajemo s čistim, inoskrajno zelo čistim, je n. pr. po barvi zelo podoben gosti sladkorji raztopini, razlikuje pa se od nje po drugih lastnostih. Pri čisti medu vseh skupeno po barvi tudi na okus medu. Na splošno so svetle vrste čisti medu, medu ali medu, temne vrste pa bolj ostrega okusa. Listna trava vsebuje inoskrajno med po se točne barve, a izjemoma blažega okusa. Prav tako sta okus in aroma pri raznih vrstah različna. Zelo izrazit vonj in grenak okus ima med blažnega korenja, aševce, mašter, oster okus in močno list. Izrazito arome in okus ima tudi med jeseške rase in pelca. Specifično aromo (čvrstco) raznih vrst medu sestavljajo eterična olja ter njim bližne snovi, ki pri segrevanju medu hitro izhlapevajo. Po rastlinah, na katerih so čebele nabirale med, odločimo, ločimo predvsem evklirne in gozdne vrste medu. Ker sorini evklirni med n. pr. akacije, lipov, ajdov itd. se praviloma prodaja le tedaj, če je pretežno z rastlin ene vrste. Tudi po gostoti se razne vrste medu ločijo medsebojno. Na 80-stoto medu ne vpliva le voda, temveč tudi druge sestavine. Če je med med njimi mnogo sladkega in običajnega usnega sladkorja,

Mala radovednica

